

- 5) Filozoflar, bir yandan kendilerine kadar olan ve doğru diye sunulan bilgi, görüş ya da inançlara şüphe ile yaklaşıp onları sorgularken, bir yandan da birlik ve bütünlüğü olan bir dünya görüşü oluşturmaya çalışırlar. Bunu da açıklama modelinin temeline mümkün olduğu kadar az, hatta mümkünse tek bir ilkeyi alarak ve bu ilkedan hareketle düşüncelerini tutarlı bir çatı altında toplamaya çalışarak yaparlar.

Bu parçada felsefenin aşağıdaki özelliklerinden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Yaratıcılığa dayalı ve öznel olması
- B) Eleştiriye dayalı ve sistematik olması
- C) Yığılımlı ve kurgusal olması
- D) Düşünce üzerine düşünce olması
- E) İçinde olduğu koşullardan etkilenmesi

- 6) Felsefe tarihinde bir filozoftan diğerine geçerken gerçekten yeni olan şey, zannedildiğinden daha azdır. Örneğin, Platon'u anlamak için onda ruhun ölümsüzlüğü yönündeki Pythagorasçı unsurları, varlığın ezeli, ebedi, hareketsiz olması gerektiği yönündeki Parmenidesçi unsurları, insanda birtakım genel kavramlar olduğu ve ancak bunların biliminin yapılabileceği yönündeki Sokratesçi unsurları görebilmek gerekir.

Bu parçadan, aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Felsefenin tarihini bilmeden bir filozofun özgünlüğünü bilemeyiz.
- B) Her filozof görüşlerini oluştururken kendisinden önceki birikimden etkilenir.
- C) Filozofların felsefi bilgi birikimine yaptıkları katkı sanıldandan azdır.
- D) Filozoflar önceki bilgi birikiminden kopmadan özgün görüşler oluşturamazlar.
- E) Filozoflar özgünlüklerinin yanında başka filozofların görüşlerini de yansıtır.

- 7) Başkalarının sorgulamaya gerek duymadan kabul ettiği şeylerin ötesine geçme becerisi ve isteği, aydın bir insanın ayırddedici özelliğidir. İşte, felsefenin kuramsal kaygılar denerek bir kenara atılan bütün bir varlık alanını önümüze açmak yanında, zihnimizi güçlüklerle alıştırmak, öğrencilere zihinsel bir esneklik kazandırmak gibi bir etkisi vardır.

Parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Eğitimde felsefeye düşen rol büyüktür.
- B) Felsefe, kuramsal olduğu kadar pratik faydaları da olan bir etkinliktir.
- C) Eğitimde felsefenin amacı öğrencilere mutlak doğrular kazandırmaktır.
- D) Aydın bir neslin yetişmesinde felsefe eğitimi vazgeçilmez önem taşır.
- E) Felsefe, sorgulayıcı bir zihin etkinliğidir.

- 8) Felsefi bir sistem oluşturabilmek için toplumsal ve bireysel koşullar önemlidir. Ekonomik ve sosyal anlamda kalkınmış bir toplumda yaşamak, özgür koşullarda üretebilmek gibi. Fakat bu koşullar tek başına yeterli değildir. Eğer yeterli olsaydı kalkınmış toplumun tüm bireyleri filozof olurdu. Örneğin Descartes, kalkınmış bir toplumun bireyidir. Descartes'i yetiştiren ortam felsefe açısından oldukça verimliydi ama aynı ortamda üstelik sadece kendi ülkesinin değil, bütün dünyanın sorunlarıyla ilgili bir tane Descartes yetişmiştir.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Ünlü filozoflar gibi olabilmek için gelişmiş toplumlarda yaşamak gerekir.
- B) Filozof olabilmek için toplumsal uygunlukların yanı sıra bireysel özellikler de etkilidir.
- C) Zengin ve gelişmiş toplumlarda herkes filozof olabilir.
- D) Gelişmiş toplumlarda felsefe de daha hızlı gelişir.
- E) Ekonomik olanakların fazla olduğu toplumlarda herkes felsefeye ilgilenir.

- 1) İnsanlar kendi düşünce dünyasında, gerçekte tam örtüşmeyen mitolojiler üretmişler ve bunlara göre hayatlarını yönlendirmişlerdir. Örneğin yarı at, yarı insan olan bir varlık, mitolojik anlayışlara uygun unsurlar arasındadır. İnsan bu türden anlayışları akıl aracılığı ile sorgulamaya başladığında felsefe doğmuştur. Felsefe, evrene ve evrende var olan her şeye derinliğine bir bakışı temsil eder. Bu, görünenin ötesinde, görünmeyene yönelik de olabilmektedir. Bir bakıma felsefe, her şeyin özüne yönelir. Felsefenin bakışı kapsayıcı ve kuşatıcıdır.

Parçada belirtilen düşünceye göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Felsefenin doğma sebebi mitolojidir.
 B) Filozof evrendeki yanlışları tespit edip, sadece yanlışları sorgular.
 C) Filozof hayali ürünler yerine evrendeki somut olan her şeyi akıl aracılığı ile sorgular.
 D) Filozof mitolojilerin ve inanışların getirdiği cevaplardan kuşku duyar, akli ve düşüncesiyle sorgular.
 E) Mitoloji var olmasaydı felsefe de olmazdı.

- 2) "Sokrates, felsefeyi gökyüzünden yeryüzüne çektir ve onu kentlerle insanların evlerinde yeşertti. O felsefeyi, erdem ve erdemsizlikle, iyi ve kötüyle ilgili sorulara yönelmeye zorlayarak, sosyal hayata dahil etti."

Cicero'nun Sokrates hakkındaki bu sözlerinden, aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Felsefenin Sokrates'le birlikte metafizik bir etkinliğe dönüştüğüne
 B) Felsefenin, Sokrates'le birlikte insana ve yaşama ilişkin sorunlara yöneldiğine
 C) Felsefenin, Sokrates sayesinde Yunan toplumuna girdiğine
 D) Felsefenin, Sokrates'ten sonra bilimle bağını kopardığına
 E) Felsefenin, Sokrates'le beraber bilimsel bir karakter kazandığına

- 3) Felsefede her düşünce diğerinden farklıdır. Ama bu birbirlerini yok saydıkları anlamına gelmez. Her birinin düşünce tarihi içinde bir yeri vardır. Bu, soğuk bir günde karşılaşılan bir grup kirpinin öyküsüne benzer. Kırpiller ısınabilmek için birbirlerine sokulurlar; ileri geri hareket ederek sonunda dikenlerini birbirlerine batırmayacak ve birbirlerini ısıtacakları en uygun mesafeyi bulurlar. Felsefi düşünceler de böyledir.

Buradan çıkarılabilecek sonuç aşağıdakilerden hangisi **olamaz?**

- A) Bir düşünce diğer düşüncelerle yüzleşmeden olgunlaşamaz.
 B) Konulara farklı yönlerden bakılmazsa yeni bir düşüncenin oluşması olanaksızdır.
 C) Farklı düşüncelerin değil, aynı yaklaşıma sahip olan düşüncelerin felsefi değeri vardır.
 D) Felsefede düşünceler hem birbirinin karşıtı hem de birbirlerinin tamamlayıcıdır.
 E) Düşünce zenginliği ve farklılığı olmadan bir düşünce tarihinden söz edilemez.

- 4) Felsefede aynı sorunun farklı yanıtları olabileceği gibi, filozofların tüm çabalarına rağmen, bazı soruların yanıtı kalması da mümkündür. Çünkü o, tıpkı hayat gibi, dallanıp budaklanarak gelişen ve değişen bir etkinliktir. Bu yüzden, mutlak yanıtlar bekleyenlere göre değildir felsefe.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Felsefe kalıplaşmış yanıtları dışlayan bir çalışmadır.
 B) Felsefe, bilimin açıklayamadığını açıklar.
 C) Felsefede kesin yanıtlara ulaşmak, uzun çalışmalar gerektirir.
 D) Felsefe soruları yoruma kapalıdır.
 E) Felsefede doğrulara ancak akılla ulaşılır.

- 5) Tarihin tüm dönemlerinde bilimin sınırlarını aşan sorunlar olagelmıştır. Öyle görünüyor ki, bundan sonra da insan zihni, varlığın özü, kökeni, evrende bir amaçlılık olup olmadığı gibi sorunlarla meşgul olacaktır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) İnsanoğlunun, yaşamın anlam ve amacını çözmeye çok yakın olduğu
 B) Toplumsal konularda öngöründe bulunmanın güç olduğu
 C) Bilimsel çalışmaların insanlığın kafasındaki tüm sorulara yanıt bulabileceği
 D) Metafizik tartışmaların kaçınılmaz bir biçimde devam edeceği
 E) Felsefenin bilimlerle paralel bir kulvarda ilerlediği

- 6) Filozoflar da bilim insanları da ileri sürdükleri bilgilerde, çelişik ifadeler olmamasına özen gösterirler. Bu yüzden hem felsefi çalışmalarda hem bilimsel çalışmalarda mantık ilkelerine bağlılık esastır.

Yukarıda, felsefe ile bilimin hangi ortak noktasından söz edilmektedir?

- A) Meraka dayalı olma
 B) Eleştirel nitelikte olma
 C) Gelişmeye açık olma
 D) Düzenli bir yapıda olma
 E) Tutarlı olma

- 7) Düşünürlerin ele aldıkları konularda, aynı noktadan yola çıktıkları halde, farklı noktalara ulaştıkları görülmektedir. Bu durumun nedeni ise, ulaştıkları nokta üzerinde, gerek yaşadıkları dönemin özelliklerinin gerekse kendi kişilik özelliklerinin etkili olmasıdır.

Bu parçadan, felsefeye ilişkin aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Öznel ve tarihsel bir etkinlik olduğuna
 B) İnsanın merak güdüsünden kaynaklandığına
 C) Varlığa bir bütün olarak yaklaştığına
 D) Geçmiş bilgi birikiminin eleştirisine dayandığına
 E) Kendi içinde tutarlı bir bütünlük olduğuna

- 8) Felsefe tarihçilerinin bazıları bir filozofun düşüncelerini anlayabilmek için sadece onun görüşlerini incelemenin yeterli olduğunu söylemişlerdir. Buna karşılık; bazı felsefe tarihçileri de bu görüşe, filozofların yaşam öykülerinin bilinmesinin felsefelerini kavramak için vazgeçilmez bir değer olduğunu savunarak itiraz etmişlerdir.

Bu parçada dile getirilen eleştirinin dayanağı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Felsefi görüşler içinde üretildiği dönemle paralellik sergiler.
 B) Felsefi görüşler belli bir çağın sorunlarına çözüm üretme çabasıyla ortaya çıkar.
 C) Filozofun kişisel yaşantısı görüşleri üzerinde doğrudan bir etkiye sahiptir.
 D) Felsefi görüşlerin niteliğini anlayabilmek için bilimsel verilerle olan etkileşimine bakmak gereklidir.
 E) Felsefi görüşler, üretildiği dönemin toplumsal gelişmeleri üzerinde etkilidir.

- 9) "Felsefede, bilimsel bilgide olduğu türden bir süreklilik, bir düzeltilerek gelişme, belirli bir zamanda doğru'nun yanlış'ı alt etmesiyle yeni bilginin kazanılması şeklinde tarihsel bir oluş söz konusu değildir."

Bu cümlede, felsefeye ilişkin aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Felsefi bilginin ilerleme özelliğine sahip olmadığı
 B) Felsefede görüşlerin tutarlı bir bütünlük oluşturduğu
 C) Felsefenin, bilimsel bilgilerden yararlanmak zorunda olmadığı
 D) Felsefenin içinde olduğu koşullardan etkilendiği
 E) Felsefenin insan yaşamını dolaylı olarak etkilediği

- 1) Felsefe, İlkçağ'da, doğayı geleneksel düşünce-
nin dışında anlama ve açıklama çabası olarak
ortaya çıktı. Ortaçağ'a gelindiğinde, düşünürlerin
ilgi alanını din ve dinle ilgili kavramlar oluşturma-
ya başladı. Yeniçağ'da da felsefe tartışmalarının
merkezini bilim ve bilgi kavramları oluşturdu. Ça-
ğımızda ise, düşünürlerin ilgi merkezi insan ve
toplumdur.

**Buna göre, felsefe için aşağıdakilerden hangi-
si söylenebilir?**

- A) Toplumsal tarihten bağımsız ilerler.
B) Eleştirel bir etkinliktir.
C) Sorunlara getirdiği çözümler mutlaklıdır.
D) Konuları tarih içinde değişiklik gösterir.
E) Filozofların yaşantısından etkilenir.

- 2) İlkçağ filozofları doğa ve yaşam üzerine düşünce
üretirken, farkında olmaksızın, bilimin temellerini
atan çalışmalar da yapıyorlardı. Örneğin Thales,
güneş tutulmasını ilk öngören kişi olarak tarihe
geçti. Aristoteles, biyoloji alanında bugün bile tar-
tışılan araştırmalar yaptı. Archimedes mekaniği
kurarak klasik fiziğin, Euklides ise geometrinin
temellerini attı.

**Burada aşağıdakilerden hangisi vurgulan-
maktadır?**

- A) Felsefenin, mitolojik tasarımların eleştirisiyle
doğduğu
B) Felsefenin, bilimsel gelişmelerin etkisiyle uf-
kunun genişlediği
C) İlkçağda felsefeyle bilimin belirgin sınırlar ta-
şımayacak şekilde iç içe geçtiği
D) Bilimsel buluşların felsefi yorumlara destek
olduğu
E) İlk filozofların zaman zaman dogmatik tutum
sergilediği

- 3) 17. yy'da, doğa ile akıl arasında bir uygunluğun
olduğu sonucuna ulaşıldı. Çünkü modern fizik,
doğanın yapısının matematik kavramlarla açıklanabileceğini göstermiştir. Bu anlayışla öyle doğa yasalarına varılmıştır ki bunlar kesin kavramlara dayanırlar; bu kavramlar da doğadan değil, zihinden türetilmişlerdir. Bunun nedeni ise Tanrının; insan zihnine de doğaya da aynı ilkeleri yerleştirmiş olmasıdır.

Buna göre 17. yy felsefesi için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Akıl doğanın kesin bilgisine ulaşabileceğine inanılır.
B) Akıl işleyiş yasalarının zihinde doğuştan bulunduğu kabul edilir.
C) İnsanın ve evrenin yaratıcısı olan bir Tanrı'nın varlığına inanılır.
D) Akıl ve doğanın işleyiş yasalarının aynı kaynaktan çıktığına inanılır.
E) Akıl yoluyla toplumsal yaşamın düzenlenebileceğine inanılır.

- 4) Bir felsefe sistemi soyut ve ana çatıdan yalıtılmış bir yapı olarak ele alındığı zaman bir bilgi yığını olarak görünür. Oysa bağlantıları içinde ele alındığı zaman bir çağın duygularını ve düşüncelerini içeren etkin bir yapı olarak görünür. Bir felsefeyi doğal konumu içinde, yani felsefe denilen o büyük düşünce denizinin bir parçası olarak değerlendiremediğimiz zaman açıklamalarımız havada kalır, tutarlı bir yoruma ulaşamayız.

Paragrafta vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Felsefenin içinde doğduğu çağın yaşam koşulları üzerinde etkili olduğu
B) Felsefelerin birbirleriyle etkileşim halinde, bütün olarak ele alınması gerektiği
C) Felsefenin varlık konusuna tümel olarak yollandığı
D) Felsefenin bilimsel bilgilere eleştirel bir tutumla yaklaştığı
E) Felsefenin evrensel konulara öznel cevaplar ürettiği

- 5) Felsefe, olaylara kendisine aşılardan dar çerçeveden bakmaya şartlandırılmış beyinlerin ilgi duyduğu bir uğraş değildir. Olup bitenleri, sınırları belli bir bakış açısıyla değerlendirme eğiliminde olanların, felsefeyi anlamakta zorlanması ve onu anlamsız bir uğraş olarak görmesi şaşılacak bir durum değildir.

Buna göre felsefe aşağıdakilerden hangisini gerektirir?

- A) Toplumsal değerlere hoşgörölü yaklaşım
B) Bilimsel düzeyde önemli bir bilgi birikimi
C) Olaylara değişik açılardan bakabilme becerisi
D) Kendisine aktarılan bilgilerden kuşku duymayan bir bilinç
E) Toplumun benimsediği doğruları her şeyin üstünde gören bir anlayış
- 6) "Günümüz felsefesi, şayet bilimsel sorumluluğun gereklerini yerine getirmez ve spekülâtif söylemde bulunmayı sürdüren inatçı tutumundan vazgeçmezse korkarım, insanlığa fayda sağlayan işlevini yerine getiremeyecek."

Bu açıklama aşağıdaki sorulardan hangisine bir cevap olarak gösterilebilir?

- A) Felsefi yöntemler nelerdir?
B) Felsefe nasıl ortaya çıkmıştır?
C) Felsefe bilime ne tür ayrıcalıklar kazandırır?
D) Çağdaş felsefenin görevi ne olmalıdır?
E) Felsefe dünya problemlerini çözebilir mi?
- 7) Felsefede bir matematik teoremi ya da fizik yasası gibi kanıtlanmış doğrular yoktur. Bilimler kendi alanlarında kesin ve genellikle bilim çevrelerince kabul edilen bilgiler elde etmesine karşın; felsefe iki bin yıllık çabasına rağmen böyle bir başarıyı sağlayamamıştır.

Parçada felsefenin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Kesin sonuçlar vermiyor olması
B) Eleştiri ve sorgulayıcı olması
C) Subjektif bir etkinlik olması
D) Birleştirici ve bütünleştirici olması
E) Rasyonel bir temelde elde edilmesi

- 8) Bir filozofun görüşlerini iyice anlayabilmek için sistemini hangi kavramlara dayandığını, kavramların hangi anlamlarını ön plana çıkardığını iyi tespit etmek gerekir. Sokrates gibi filozofları düşündüğümüzde, onların ellerindeki tek aracın gerçekten sözcükler olduğunu görürüz. Felsefeyle dil arasında bu yüzden diğer etkinliklerde olduğundan çok daha fazla ve zorunlu bir ilişki söz konusudur.

Parçada aşağıdaki yargılardan hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Filozoflar sözcükleri, kavramları dili kullanarak açıklamışlardır.
B) Her filozofun kullandığı kavramlar aynı anlamları taşır.
C) Felsefe dile dökülmeden de yapılabilir.
D) Düşünce tarihinde her düşünürün söylediği şeyler aynı olmalıdır.
E) Filozofların her görüşünü dile dökmek imkansızdır.

- 9) Filozoflar uçak ve atom bombası üretimine yardımcı olmadıkları halde, toplum, filozofları barındırmak gibi bir lükse izin veriyorsa, belki bunun hoş bir anlamı vardır. Çünkü yalnızca felsefe bizi bilimin varsayılan yetkesi (otoritesi) altındaki yanlış bir düşünceden gelecek, çılınlığa karşı uyabilir. Felsefenin en önemli işlevlerinden biri, yüceltmeye ve saçmalamaya karşı ciddi düşüncüyü savunmaktan başka bir şey değildir.

Buna göre felsefenin işlevi hakkında aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Teknolojinin gelişmesine yardımcı olmak
B) Bilimin amacını ve sınırını aştığı noktada, ona karşı eleştirel tavır almak
C) Toplumun sağladığı lüks imkanlara karşı her zaman basit olana yönelmek
D) Her ne olursa olsun bilimi desteklemek
E) Bilimsel araştırmalar sonucunda belirsiz kalan konuları aydınlatmak

- 1) Felsefe, ilgi duyulan sorulara herkes için aynı anlama gelen “kalıp” cevaplar bulma gayreti içinde değildir. Zaten felsefenin hiçbir konusunda sınırları belli, kesin, değişmez yanıtlar yoktur. Tüm insanlar için geçerli ortak yargılar yerine olanaklar ölçüsünde olasılıklar üzerinde düşünmek, mantıklıdır. İnsan zihni, felsefe soruları ile uğraştığında, hem gelişme olanağı bulur, hem de çok yönlü düşünme.

Parçada aşağıdakilerden hangisi üzerinde durulmaktadır?

- A) Davranışların etik temeli
- B) Din - bilim ilişkisi
- C) İdeal toplum yapılanmasının koşulları
- D) İnsanın bilme yetisinin boyutları
- E) Mutlak bilgiye ulaşma yolları

- 2) – Yeniçağ'da doğan eşitlik ve özgürlük düşüncesi felsefeyi etkilemiştir.
– Yakınçağ'da toplumlarda meydana gelen sosyo-ekonomik değişimler toplum felsefesini oluşturmuştur.

Parçada aşağıdaki yargılardan hangisi açıklanmaktadır?

- A) Filozoflar her zaman geleceğe ışık tutmuşlardır.
- B) Çağlar değiştikçe, felsefe de kendisini bu değişime paralel olarak farklılaştırmıştır.
- C) Toplumsal yaşam, önceki çağların felsefe akımlarından etkilenir.
- D) İnsanlık tarihi geliştikçe felsefenin konularında artış görülür.
- E) Çağının görüşlerine aykırı olan düşünce ve düşünürler kabul görmezler.

- 3) Felsefi görüşler, yoruma açıktır. Dolayısıyla, bu alanda, olmuş - bitmiş, son sözü söylenmiş bir konu, hiç olmamıştır. Çünkü felsefede önemli olan “sınırları çizilmiş” bir sonuçtan çok, olay ve olgular karşısında insanın düşünsel, rasyonel arayışıdır. Bu bağlamda, belirgin bulgulardan değil, “felsefe yapmak”tan söz edilebilir.

Aşağıdaki yargılardan hangisi parçadaki anlamına uygun düşer?

- A) Felsefe çevrelerce onaylanmayan bilgiler “bilimsel” değildir.
- B) Felsefe, gerçeklik ve doğruluğun arayışıdır.
- C) Bilim olmadan felsefe gelişemez.
- D) Felsefenin ilgi alanını büyük düşünürler belirler.
- E) Günümüz felsefesi bilim karşısında önemsizdir.

- 4) “Felsefe, güneş gibi giderek yanan gaz kitleleri yaratmakta, bu kitleler gezegenler olarak güneşten bağımsız varlıklar haline gelmektedir.” Felsefe, bu tarihi sürecin örnekleriyle doludur. Metafiziksel varsayımlardan oluşan bazı alanlar felsefenin koluyken, daha sonra nesnel dayanakları olan bağımsız araştırma alanlarına dönüşmüşlerdir.

Bu parçada felsefeye ilişkin aşağıdaki özelliklerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Felsefenin metafiziksel olduğu
- B) Felsefenin alanının geniş olduğu
- C) Felsefenin bilimlerin temelini oluşturduğu
- D) Felsefenin düşünmeyi zenginleştirdiği
- E) Felsefe tarihinde farklı görüşlerin bulunduğu

- 5) Gündelik hayatta karşılaştığımız sorunların çözümünde, düşüncenin en sık düştüğü tuzaklardan biri de, belirli koşullar altında ulaşmaya alıştığımız bir yargının geçerliliğini, koşullar değişmesine rağmen, hala geçerli saymaktır. Böyle bir durumda sorunları çözmek şöyle dursun, daha da karmaşık hale gelir. Oysa zihnimizi açık tutmayı becerbilsek, karşılaşılan yeni duruma uyum göstermede ve böylelikle yeni çözümler üretebilmede pek zorluk çekmeyiz.

Parçada sorunların çözümünde önerilen yol, felsefenin aşağıdaki özelliklerinden hangisine uygun düşmektedir?

- A) Mantık ilkelerine uygun bilgiler üretmeye
- B) Açıklamalarında sistematik bir tutum izlemeye
- C) Çözümlerini öznel bir bakış açısıyla sunmaya
- D) Anlama isteğini karşılamayı amaçlamaya
- E) Eleştirel bir bakış açısıyla yeniliğe açık olmaya

- 6) Sokrates'le birlikte felsefeyi tanımlamadaki değişim sonucu artık felsefe bir ana madde arayışındaki düşünme süreci olmaktan çıkmıştır. Bu noktada felsefe insanın yaşadığı toplum hakkında sorular soran bir anlayışa dönüşmüştür.

Buradan felsefeyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Konusunu yalnızca doğanın oluşturduğuna
- B) İlginin doğadan sonra insana yöneldiğine
- C) İnanç merkezli bir görünüm aldığına
- D) Farklı dönemlerde aynı konulara eğilebileceğine
- E) İçinde bulunduğu dönemin özelliklerini taşıdığına

- 7) Felsefe, ne gösteriş yapmak için başvurulan özel bir bilgi alanı, ne de akademisyenlerin kendi aralarında yaptıkları entelektüel bir sohbetir. Felsefe, dikkati, insanın kendine ve içinde yaşadığı evren hakkında düzenli bilgiler elde etmeye yönelen bir etkinliktir.

Parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi söylemez?

- A) Felsefe, yalnızca seçkin bir kitleye ait değildir.
- B) Felsefe, kişinin saygınlığını artırmak için başvurduğu bir araç değildir.
- C) Felsefe, var olan hakkında düzenli bilgiler arayan bir etkinliktir.
- D) Felsefe, insanın sistemli bilgiler elde etmesini sağlar.
- E) Felsefe, kişinin kendini tanımasına yardımcı olur.

- 8) Merakla, anlama çabasıyla başlayıp, sürekli sorgulamayla ortaya çıkan bir "arayış" olarak 'felsefe düşünme'nin tutacağı yol, kendisine sunulduğu gibi benimsemeye, sorgusuz sualsiz baş eğmeyle belirginleşen bir kabullenme olarak 'dogmacı düşünce'nin yolundan ayrı düşer.

Bu parçada felsefenin hangi özelliğine vurgu yapılmaktadır?

- A) Sistemli olma
- B) Akıl ve mantık ilkelerini temel alma
- C) Soyut ve genel olma
- D) Eleştirel olma
- E) Refleksif olma

- 1) Felsefe ve filozofların amacı; akıldan gelen bilgidir; bilgiyi sevmektir. Çünkü filozofların hedefi sadece midelerimizi şişirmek yerine, zihinlerimizin de bir gıdaya muhtaç olduğunu belirtmektir. Bu zihin gıdası da bilgidir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi felsefenin işlevidir?

- A) Evrendeki değişimleri ortaya çıkarma
- B) Teknolojik gelişmeyi artırma
- C) İnsan ilişkilerini düzenleme
- D) Bilme ve anlama ihtiyacını giderme
- E) İnanma ihtiyacına cevap verme

- 2) Zaman zaman, toplumların etkisinde kalan bazı filozoflar, o toplumda gözlenen sosyal değerleri en üstün değer gibi göstermişlerdir. Bunun en iyi örneklerini Antik Yunan toplumunda görmekteyiz. Örneğin, bir kısım Yunan düşünürlerin köleliği doğal bir olay gibi göstermeye çalışmaları, Yunan toplumunda bu kurumun benimsenmiş olmasından kaynaklanmaktadır.

Parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine varılamaz?

- A) Toplumsal yaşam filozofların düşüncelerini etkiler.
- B) Filozoflar yaşadığı toplumdan ayrı düşünülemez.
- C) Felsefi görüşler çağın egemen düşüncesine göre şekillenir.
- D) Filozoflar tarafından ortaya konan görüşler yaşanan hayat tarzını belirler.
- E) Toplumlarda meydana gelen olaylar ve görüşler filozofun düşüncesine yansır.

- 3) İlkçağ felsefesinin ilk dönemi bir doğa felsefesi niteliği gösterir. O dönemin filozofları sadece duyulara dayalı olarak evrenin açıklamasını yapmışlardır. Yani naif (yöntemsiz, sistemsiz) olarak evren hakkında kesin bilgilere varılabileceğini kabul etmişlerdir. Evrenin oluşumu ve varlıkların kökeni ile ilgili sorulara cevap verilirken çelişkili görüşlerin ortaya çıkması, her filozofun kendi görüşlerinin doğru, diğerinin yanlış olduğunu iddia etmesi, bu tür görüşleri şüphe (kuşku) ile karşılayan 'sofist' denilen yeni bir grup düşünürün ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Paragrafa dayalı olarak aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- A) Felsefi görüşlerdeki farklılık, yeni oluşumlara zemin hazırlamıştır.
- B) İnsan kendinden önce, doğayı inceleme ihtiyacı duymuştur.
- C) Felsefenin öznel yapısı tartışmaları beraberinde getirmiştir.
- D) Felsefe mutlak bilgilerin hâkim olduğu bir alan olmuştur.
- E) Felsefi sistemlerin oluşmasında, yaşanan dönem etkili olmuştur.

- 4) "Dostum felsefe; bana ruhumla ve aklımla barış içinde yaşamayı, inançlarımı nasıl biçimlendireceğimi, siyasal fikirlerimi nasıl temellendireceğimi öğrettin. Körükörüne savunduklarımdan senin sayende vazgeçtim. Nereye dönsem, neye bakسام hep senin izlerine rastladım. Bazen o kadar karmaşık ve anlaşılmaz oldun ki, sensiz olmak bile istedim. Sensiz olmak istediğimde bile sen, sensizliğimdin."

Bu parça felsefeye dönük aşağıdaki eleştirilerden hangisine cevap niteliğindedir?

- A) Sadece soru sorma etkinliğidir.
- B) Yaşamdan kopuk boş bir uğraştır.
- C) Bilimlerin gelişmesiyle geçerliliğini yitirmiştir.
- D) Genel-geçer bir doğruluk değeri taşımaktadır.
- E) Deneyle ispatlanmış bir gerçekliği yoktur.

- 5) Bir baba, her olayın görünenden farklı yüzleri olduğunu gösterebilmek amacıyla, dört oğlunun her birini, ayrı mevsimlerde, ülkelerinde yetişmeyen mango ağacını görmeye gönderir. Dördü de döndüğünde, onları çağırarak bir araya toplar ve gördüklerini anlatmalarını ister. Ağacı kışın gören en büyük oğlu; ağacın kavrulmuş kütükten farksız olduğunu, onun bir küçüğü; dantel gibi yaprakları olduğunu, üçüncü oğlu ağacın çiçeklerinin gül kadar güzel olduğunu, en küçüğü ise armudun tadını andıran nefis meyveleri olduğunu söyler. Bu eğitim onların yaşayarak öğrendiğidir, felsefe eğitimi alanlar ise bu bilgiyi zaten içselleştirmiştir.

Paragrafa göre, felsefe eğitiminin kişiye kazandırdığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Konuları çağının koşullarına göre değerlendirmek
- B) Mantıksal bir tutarlılığa sahip olmak
- C) Yaşama geniş bir çerçeveden bakabilmek
- D) Bilimsel açıklamaları temellendirebilmek
- E) Teorik bilgiyi, pratik bilgiye dönüştürebilmek

- 6) Galilei'nin "Serbest düşme" yasası deneyle kanıtlanabilir; ancak Platon'un nesnel dünyanın dışında, ezeli-ebedi varlıklardan oluşan, değişmeyen "idealar dünyası"nın varlığını kanıtlamak mümkün değildir.

Bu açıklama aşağıdaki sorulardan hangisini yanıtlarken örnek olarak verilebilir?

- A) Felsefeyle bilimin ortak özellikleri nelerdir?
- B) Felsefenin insan ve toplum yaşamındaki önemi nedir?
- C) Felsefenin araştırma yöntemi nedir?
- D) Felsefenin konusu nedir?
- E) Felsefeyi bilimden ayıran özellik nedir?

- 7) Felsefe konularıyla tanışan bir insan kendini alışlagelmiş bir dünyanın dışında bulur. Felsefe evreninde yeni karşılaştığı, daha önce hiç düşünmediği her soru ya da sorun, evrene daha farklı gözle bakmaya, ayrıntıları yakalamaya götürür. Böylece insan, yaşamı yeniden keşfetmenin kapısını aralamış olur.

Parçadaki anlatıma göre felsefenin işlevi için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yaşama bilinçli bir yönelişi sağladığı
- B) Farklı bakış açıları kazandırdığı
- C) Günlük sorunların pratik çözümlerini verdiği
- D) Geleneksel düşünce yapısını sorgulamaya hizmet ettiği
- E) Yenilik ve değişimin gerekliliğini kavratığı

- 8) İlkçağ Yunan siteleri, Büyük İskender'in ölümünden sonra parçalandığında siyasi birliğin yeniden kurulmasını, belli bir ahlaki ülkü üzerinde birleşmesini isteyen filozoflar ortaya çıktı. Örneğin, akli esas alan Zenon'un ahlak felsefesi, manevi zevki esas alan Epiküros'un ahlak felsefesi gibi. Bunların amacı, hayatta mutlu olmak için, hikmet sahibi bir kimsenin ne yapması gerektiğine dair esasları öğretmekti. Aslında gerçek amaç ise dağılmış olan Yunan sitelerini kurtarmaktı.

Parçada aşağıdakilerden hangisi anlatılmaktadır?

- A) Felsefenin konuları
- B) Felsefenin işlevi
- C) Felsefenin gelişimi
- D) Felsefenin günümüzdeki önemi
- E) Felsefi düşüncenin ortaya çıkışı

- 1) Bilge kişinin yurdu belirli sınırlarla çevrilmiş bir ülke değildir. Onun yurdu tüm dünyadır, bu nedenle sosyal ve ekonomik düzeyi ne olursa olsun, ister köle, ister özgür, ister yoksul, ister varlıklı olsun, bilge kişi, akıl sahibi olması ve akla uygun hareket etmesi nedeniyle, tüm insanlarla kardeştir, dünya yurttadır.

Parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Bilge kişiler felsefeyle uğraşan filozoflardır.
 B) Rasyonel bir temeldeki bilgeliğe kişiye evrensel değerleri kazandırır.
 C) Bilge olabilmek için insanın düşüncelerinin gelişmesi gerekir.
 D) Her insan bilge olamaz, bilgeliğe seçkinlerin işidir.
 E) Çağının sorunlarına ışık tutan kişidir bilge.

- 2) Platon, Sokrates'in, Aristoteles ise Platon'un öğrencisidir. Ancak böyle olmakla birlikte herbiri diğerinden farklı yorumlara sahiptir. Mesela Aristoteles, bilginin doğuştan değil sonradan kazanılan bir özellik olduğunu söyleyerek Sokrates'ten; gerçek olanın tümel kavramlar olmayıp, ancak tek tek varlıkların gerçekliğinden söz edilebileceğini söyleyerek de Platon'dan ayrılır. Eğer böyle olmasaydı onlar birer filozof değil, birer mürit olurlardı.

Buna göre, felsefeyle ilgili olarak, aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Tümel bir bilgidir.
 B) Akıl ve mantık ilkelerine dayanır.
 C) Sorgulayıcı ve özgündür.
 D) Kendi içinde tutarlıdır.
 E) Toplumsal koşullardan etkilenir.

- 3) "Felsefeye ya alışılmamış anlamlı bir insan emeği olarak korkuyla bakılır ya da düş kurmalardan doğan can sıkıcı konuşmalar diye yergi yağdırılır. Felsefe ya her insanı ilgilendiren bir sorun diye anlaşılır ya da çetin bir uğraş sayılarak onunla ilgilenmenin umutsuz insan işi olduğu kanısına varılır."

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisine cevap verilmektedir?

- A) Felsefeyi bilimden ayıran nedir?
 B) Bir felsefe sorusunun temel özellikleri nelerdir?
 C) Felsefe nerede ve ne zaman başlamıştır?
 D) Bir insan etkinliği olarak felsefe nedir?
 E) Felsefenin gereği nedir?

- 4) Felsefi düşünüş; insanın kendisi, evren, doğa-üstü güçler ya da varlıklar konusunda ilkel, dinsel veya mitolojik düşüncelerini aşarak evrenin var oluş biçimini, değişmesini, akla uygun biçimde ve gözlemlere dayalı olarak açıklama denemesiyle doğmuştur.

Parçaya göre felsefeye ilişkin olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Felsefe, insanın akla dayalı eleştirisidir.
 B) Felsefenin konusu tüm varlık alanıdır.
 C) Felsefe, mitolojilerin eleştirisiyle ortaya çıkmıştır.
 D) Felsefeden önce evren, doğa üstü güçlerle açıklanmıştır.
 E) Felsefe, mitolojik bilgileri kanıtlama etkinliğidir.

- 5) Felsefenin eleştiri yoluyla güvenilir bilgiler elde etmek gibi tek bir amacı olduğunu düşünenler, onun yaşamla olan bağlarını görememişler demektir. Çünkü felsefede, güvenilirliği açıkça ve seçikçe temellendirilmiş teorik bilgilere dayanarak bilgece sürdürülmesi istenen bir yaşamın yol haritasına da özel bir yer verilir.

Parçaya göre, felsefe hakkında aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Doğanın işleyişini kapsamlı bir biçimde açıklar.
- B) Ancak özgür bir ortamda ortaya çıkıp gelişebilir.
- C) Beslendiği tek kaynak bilimdir.
- D) Kuramsal olduğu kadar uygulamaya da açıktır.
- E) Geleneksel düşünceye sıkı sıkıya bağlıdır.

- 6) Felsefe yapmak için bir neden de, sorunlarımızı çözmemizde, alternatif düşünceler üretmemizde ve daha sağlıklı kararlar vermemizde bize yardımcı olmasıdır. Öyle ki, felsefe, yanlış olanı evetlemekten ve önemsiz olanla yetinmekten sakınmamızı sağlar.

Aşağıdakilerden hangisi felsefeyle ilgili olarak yukarıda anlatılmak istenilene ters düşer?

- A) Karşılaştığımız sorunlarda alternatif çözümler üretmemize yardımcı olur.
- B) Yaşantımızı karmaşadan düzene çevirme becerisi sağlar.
- C) Salt kuramsal bir etkinlik olarak bizi soyut bir dünya anlayışına yönlendirir.
- D) Bizi iyi yaşamaya yönlendirir.
- E) Olumsuz olana karşı koyma gücü ve isteği kazandırır.

- 7) Felsefede amaçlanan, üzerinde düşünülen konunun her defasında daha açık ve daha belirgin olmasını sağlayabilmek için, eleştirel, yaratıcı ve birleştirici bir araştırma alışkanlığını kazandırmaktır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi felsefenin özelliklerinden biri **olamaz?**

- A) Felsefede akıl yürütme yoluyla bütün halindeki bilgilere ulaşılmaya çalışılır.
- B) Felsefe, tüm zamanlar için geçerli olan kesin bilgiler arar.
- C) Felsefede amaç, her seferinde daha net açıklamalara ulaşmaktır.
- D) Felsefe sorgulayıcı ve yaratıcı bir düşünceye dayanır.
- E) Felsefi bilgi, sistemli ve düzenli bilgiler sunar.

- 8) Filozofun birey-toplum-evren öğelerine ilişkin ortaya koyduğu tasarım ya da kavramlar, genel olarak toplumun o güne kadar savunduklarıyla uyumadığı içindir ki felsefe, belalı bir uğraş olarak nitelendirilmekten kurtulamamıştır.

Buna göre, felsefenin tehlikeli görülmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumun önyargılarını ya da geleneksel bilgilerini sarsması
- B) Anlaşılması zor olan, soyut ve genel konuları incelemesi
- C) Kültürel ve toplumsal ilerleme için farklı alternatifler sunması
- D) Sunduğu bilgilerin doğruluk değerinin olasılık içermesi
- E) İncelenmiş olan bir konuyu yeniden incelemeye açması

- 1) Felsefeyi bir yolculuğa benzetirsek, bu yolculukta herkes gidebildiği yere kendi ayağıyla gider. Bu yüzden felsefe öğretiminin amacı, öğrenciyi kendisine felsefe soruları sormaya götürmek olmalıdır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi parçada vurgulanan düşünceyi destekler?

- A) Felsefe en kuşatıcı sorgulama etkinliğidir.
B) Felsefeyi değil, felsefe yapmayı öğretmek gerekir.
C) Felsefe öğrenmek her soruya yanıt verebilmeyi sağlar.
D) Felsefe öğretiminin amacı bilgiyi sevdirmektir.
E) Felsefe eğitimi seçkin kişilere yönelik olmalıdır.

- 2) Felsefe yapmak için, felsefe yapmış ve onu doruğuna çıkarmış olan düşünürleri tanımak, onların görüşlerini bilmek gerekir.

Bu açıklama aşağıdakilerden hangisini vurgulamaya yöneliktir?

- A) Felsefede bilgi sahibi olmadan fikir sahibi olunamayacağını
B) Felsefi düşünceler arasındaki tutarlılığın önemini
C) Yaratıcı düş gücünden yoksun birinin felsefe yapamayacağını
D) Toplumsal gelişmenin felsefeyi önemsemekle mümkün olduğunu
E) Felsefi söylemlerin, doğdukları dönemin izlerini taşıdığını

- 3) “Felsefe, bilimler gibi, sonucu başka türlü düşünülmemeyen, formüle edilmiş bilgiler vermez; doğruluk arayışında olmuş bitmiş kesin yargılar kazandırmaz.” diyen bir filozof, felsefenin hangi özelliğine dikkat çekmektedir?

- A) Tutarlılık
B) Özgünlük
C) Sorgulayıcılık
D) Evrensellik
E) Öznellik

- 4) Her araştırma gibi, felsefe de, gelişebilmek için, yapısını belirleyen temel soruları korumakla birlikte, yeni sorulara açıktır ve önerdiği çözümleri sık sık gözden geçiren bir çalışma biçimidir.

Aşağıdaki yargılardan hangisi bu açıklamayı destekler niteliktedir?

- A) Felsefe, durağanlıktan uzak, gelişmeye açık bir yapıdadır.
B) Felsefe, yaşamla ilgili sorunlara mutlak yanıtlar arayan bir etkinliktir.
C) Filozoflar hiç yanıtlanmayacak sorulara yanıt arar.
D) Felsefe sonuçsuz bir araştırmadır.
E) Felsefe tarihinde sorulabilecek tüm sorular sorulmuştur.

- 5) Bir filozoftan bir diğer filozofa ortaya çıkan aşama, gerçekte yeni yaşam koşullarıyla eski yaşam koşulları arasındaki ayrılığı belli bir çerçevede ortaya koyar.

Bu parçada açıklanan durum, felsefenin hangi niteliğine bir örnektir?

- A) Mantık ilkelerine bağlı kalmasına
B) Her türlü bilgiyi irdelemesine
C) Toplumsal yaşamı etkilemesine
D) Eleştiriye açık olmasına
E) Toplumsal koşullardan etkilenmesine

- 6) Filozoflar, aynı konuda benzer verileri kullansalar bile, farklı sistemler kurabilir; farklı tezleri savunabilirler. Bu felsefenin doğasında vardır.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Felsefede nedensellik bağıntısına önem verilmesi
B) Filozofların yaratıcı zekaya sahip olmaları
C) Felsefenin somut olgularla yetinmesi
D) Felsefenin kümülatif (yığılımsal) bilgi olması
E) Kişisel açıklamaların kendi içinde tutarlı olması

- 7) Felsefi bilgi, detaylı ve titiz bir incelemeyle başlayan eleştirel bir tavrın sonucunda elde edilen tümel, tutarlı, sistemli bilgiler bütünüdür.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi felsefi bir görüşte yer almamalıdır?

- A) Birbiriyle çelişmeyen düşünceler içermesi
B) Dogmatik tutumu dışlamış olması
C) Konuları belli bir düzen içinde işlemesi
D) Özel bir sorun yerine genel sorunları ele alması
E) Ayrıntılardan uzak ve alışlagelen bilgi ve anlayışlara uygun düşmesi

- 8) Geçmişten günümüzde insanoğlu, kendisinin varoluşu, dünyanın varoluşu, dünyadaki bir takım olayların nedenleri üzerinde düşünmektedir. Bu konularda düşünmek felsefedir. Felsefe, düşünme eyleminden oluşan bir disiplindir.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisi felsefenin özelliklerine ters düşer?

- A) Felsefe, bilgi edinmeye değil, bilgi aramaya yönelik bir eylemdir.
B) Her felsefi sistem kendi içinde tutarlıdır.
C) Felsefe, var olan bilgilerle yetinmez, her şeyi şüpheyle yaklaşır.
D) Felsefi sistemler genel – geçer nitelik taşırlar.
E) Felsefede cevaplardan çok sorular önemlidir.

- 9) Filozoflar, çalışmalarını yaparken, kendi deneyimlerinden yararlandıkları gibi, bilim, teknoloji, din, sanat gibi diğer bilgi alanlarının ürünlerinden de faydalanırlar.

Filozofların yukarıdaki tutumu, daha çok felsefenin hangi özelliğinden kaynaklanmaktadır?

- A) Tutarlı bilgilerden oluşma
B) Varlığa tümel olarak yaklaşma
C) Gelişen bir yapıda olma
D) Kavramsal düşünmeye dayanma
E) Düzenli bir yapıya sahip olma

- 10) Filozof, doğa, tarih, toplum üzerinde eleştireci bakış açısıyla düşünebileceği gibi, kendi deneyim ve bilgileri üzerine de düşünebilir, bunların geçerlilik derecelerini ve sınırlarını sorgulatabilir.

Parçada, felsefenin hangi özelliği üzerinde durulmaktadır?

- A) Düşünce üzerine düşünce olması
B) Varlığı tümel olarak ele alması
C) Toplumsal koşullardan etkilenmesi
D) Akıl ve mantık ilkelerine dayanması
E) Kendi içinde tutarlı olması

- 11) “Felsefede önemli olan filozofların ortaya koydukları yanıtlar değil, hangi sorulara ne şekilde yanıt aradıklarıdır, başka bir ifadeyle ne düşündüklerinden öte nasıl düşündükleridir.”

Bu cümlede, felsefeye ilişkin aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Kendi içinde tutarlı bir bütün oluşturduğu
B) Sonuçlarından çok yönteminin önemli olduğu
C) İçinde bulunduğu toplumsal koşullardan etkilenmediği
D) Evrensel nitelikteki sorulara yanıt aradığı
E) Geçmiş bilgi birikiminin sorgulanmasına dayandığı

- 12) I. Başkalarının görüşlerine saygılı olmayı öğretir.
II. Bilimlere yol gösterir, bilimlerin gelişmesinin dinamiğini oluşturur.
III. İnsanın çevresinde olup biten her şeye eleştirel yaklaşmasını sağlar.
IV. Bilme ve anlama ihtiyacına cevap verir.
V. Toplumsal kurallar koyarak sosyal yaşamı düzenler.

Yukarıdakilerden hangisi felsefenin işlevlerinden değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

- 1) Felsefe insanın çevresine, doğaya, evrene karşı olan merak ve hayret duygularından doğmuştur. Olup bitenleri kavramaya yönelik soru sorma çabasıdır aynı zamanda.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi flozofların ilgilendiği konulardan biri değildir?

- A) Doğru, yanlış, güzel, çirkin gibi değerleri sorgulama
B) Varlığın meydana geliş biçimini araştırma
C) Evrensel değer yargılarının var olup olmadığını sorgulama
D) İdeal toplum düzenini belirlemeye çalışma
E) Toplumsal olayların yasalarını bulma

- 2) Felsefe ilk olarak Eski Yunan'da ortaya çıkmıştır. Buradaki filozoflar ilk olarak doğa ile ilgilenmişlerdir. Amaçları doğanın temel ilkelerini kavramaktır. Ancak doğa ile ilgili olarak her filozofun ileri sürdüğü düşünceleri birbirinden farklıdır.

Bu durum felsefenin hangi özelliğine örnek oluşturur?

- A) Öznel olma
B) Eleştirel olma
C) Evrensel olma
D) Geneli ele alma
E) Akla dayanma

- 3) Aklımıza ilk gelenin doğru olmayabileceğini kavramaya başladığımızda felsefenin alanına girmeye hazırız demektir. Önyargılarına sıkı sıkıya bağlı bir düşünce felsefeye her zaman uzaktır.

Bu parça aşağıda verilenlerden hangisini destekler?

- A) Felsefe, akıl ilkelerine dayalıdır.
B) Felsefe, şüpheden beslenir.
C) Felsefe, tarihinden soyutlanamaz.
D) Felsefe, uygun toplumsal koşullarda ortaya çıkar.
E) Felsefe, yaşamın vazgeçilmez bir unsurudur.

- 4) Düşünce ve görüşlerin serbestçe dile getirilebildiği toplumlarda felsefenin gelişmesi kaçınılmazdır.

Bu yargıda felsefenin gelişmesinde rolü vurgulanan etken aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dilin gelişmiş olması
B) İnsanların zeki olması
C) Toplumda birden çok dilin konuşulması
D) İnsanların bilinmeyenleri merak etmesi
E) Düşüncenin özgürce ifade edilmesi

- 5) Günümüzde aydınlanma döneminin mirasçısı demokratik toplumların, filozof yetiştirebiliyor olmaları rastlantı değildir. Çünkü bu toplumlarda insanlar, belli bir konu hakkında değişik görüşler ileri sürülebileceği gerçeği öğretilerek yetiştiriliyorlar.

Parçada sözü edilen toplumların, filozof yetiştirebilmeleri, aşağıdaki özelliklerden hangisine dayandırılmıştır?

- A) Demokrasi bilincini eğitim yoluyla aktarma
B) Ekonomik açıdan yüksek bir standarda sahip olma
C) Toplumun her alanında fırsat eşitliğine önem verme
D) Eğitim sisteminde felsefe derslerine ağırlık verme
E) Güçlü bir siyasal organizasyona sahip olma

- 6) Felsefe tarihi içinde yer alan Platon, Aristoteles ve Descartes, sistemleri her ne kadar birbirlerinden farklı da olsalar ortak bir noktada birleşirler. O da bu sistemlerin her birinin belli bir varlık ve evren görüşünü ifade etmesidir.

Aşağıdakilerden hangisi parçadaki yargıya ters düşen niteliktedir?

- A) Genel açıklamaları içerir.
B) Sistemli bir disiplindir.
C) Bütünlükçü yaklaşıma sahiptir.
D) Öznel yaklaşımları içerir.
E) Varlık ve evrenin belli yönlerini ele alır.

- 7) Filozof, dış dünyada olup bitenleri sorgularken kendini duygu ve düşüncelerinden, yaşadığı toplumun önem verdiği değerlerden ve o dönemde o toplum içinde yaşanan olaylardan soyutlayamaz. Tüm bu yaşananlardan etkilenir ve ortaya koyduğu sistemi bu yaşananların izlerini taşır.

Bu parçada filozofun hangi özelliğe sahip olmayacağı vurgulanmaktadır?

- A) Sistemlilik
B) Tutarlılık
C) Özgünlük
D) Nesnellik
E) Bütünsellik

- 8) Filozof, geliştirdiği öğretiyi içinde yer verdiği bir kavramı birden fazla alanda kullanma lüksüne sahip değildir. Çünkü aynı kavrama farklı anlamlar yüklemekten kaynaklanacak kavram karmaşası, söz konusu felsefi öğretinin sistematik değerine zarar verir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Geleceği öngörmeye felsefenin işlevsel olduğu
B) Felsefenin istese de tarihsel köklerinden kopmadığı
C) Felsefi öğretiyi içindeki kavram çeşitliliğinin öğretilere zarar verdiği
D) Felsefenin bilimsel açıklamalardan destek aldığı
E) Felsefede dili tutarlı kullanmanın önemli olduğu

- 9) Aşağıdaki sorulardan hangisi felsefeyi ilgilendiren bir soru değildir?

- A) Var olmamızın bir amacı var mı?
B) Ruh var mıdır?
C) İrade özgür müdür?
D) Hangi vitaminler belleği güçlendirir?
E) İdeal yönetimin ilkeleri nelerdir?

- 10) Felsefe eğitimi, felsefe tarihinde dile getirilmiş görüşleri öğrencilere kavratmaktan öte bir anlama sahiptir. Her şeyden önce öğrencilerin merak ve soru sorma güdüsünü harekete geçirmek, o güne dek sorgulamadıkları konular hakkında tutarlı düşünceler üretmelerini sağlayacak disiplinli bir düşünme edimi oluşturmalarına yardımcı olmak gerekir.

Buna göre felsefe eğitiminin temel işlevi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumsal doğrulara bağlılığı pekiştirmek
B) Sistematik ve mantıklı düşünmeyi öğretmek
C) Var olanları bütüncül bir bakış açısıyla kavratmak
D) Güncel konulara ilgiyi artırmak
E) Farklı düşüncelere hoşgörülü bir bakış açısı geliştirmek

- 11) Aşağıdakilerden hangisi "felsefi düşüncenin özünü" en iyi şekilde tanımlamaya uygundur?

- A) Özgür düşünceye dayalı olarak, bütün değerleri, önyargıları irdeleyerek doğru bilgiye ulaşma çabasıdır.
B) Felsefe varlığı sorgularken, somut verilere ulaşma çabasını taşır.
C) Felsefe sorgulamaya, eşleştirmeye bağlı olarak kesin sonuçları elde etmeye yönelik bir etkinliktir.
D) Felsefe, akıl ve mantık ilkelerine bağlı kalarak yaptığı sorgulamaların sonuçlarını insanlığa fayda sağlamasıyla ölçer.
E) Felsefe ilerlemesini objektif verilere dayanarak gerçekleştirmek zorundadır.

- 1) – Düşünme üzerine düşünmedir.
– Varlığı eleştirel ve tümel bir yaklaşımla anlama çabasıdır.
– İncelenen konuya ilişkin sorular sorma, bu sorulara tutarlı ve sistemli olarak yanıtlar arama etkinliğidir.

Bu bilgiler, aşağıdaki sorulardan hangisini açıklamaya yöneliktir?

- A) Düşünme nedir?
B) Bilgi nasıl oluşur?
C) Bilgi nedir?
D) Bilim nedir?
E) Felsefe nedir?
- 2) “İnsanın evreni anlama, yorumlama çabasının bir anlatımı durumundaki çeşitli kuramsal görüş ve eğilimler arasındaki sonuçsuz savaşımlar, felsefesinin özgün bir niteliği olagelmıştır.” **diyen bir kişi, aşağıdakilerden hangisini vurgulamış olur?**
- A) Felsefenin toplumsal koşulların bir sonucu olduğunu
B) Felsefede kesin yanıtlara ulaşmanın mümkün olmadığını
C) Felsefenin kendine özgü bir tarihinin olduğunu
D) Felsefenin diğer bilgi türleriyle etkileşim içinde olduğunu
E) Felsefede deney ve gözlemin bir bilgi aracı olarak kullanılmadığını
- 3) Felsefede “Düşüncenin temeli ve kaynağı nedir?”, “İnsan hayatının anlamı ve amacı nedir?” gibi sorulara akla dayanarak cevap vermeye çalışan ilk düşünürler Antik Yunan’da yetişmiştir. **Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine cevap niteliğindedir?**
- A) Felsefenin konusu nedir?
B) Felsefenin işlevi nedir?
C) Felsefi düşünce nerede ve nasıl başlamıştır?
D) Filozofların özellikleri nelerdir?
E) Felsefe ve toplum arasında nasıl bir ilişki vardır?

- 4) Dünya’da filozofların ele almayacağı hiçbir varlık alanı yoktur ve felsefenin araştırma konusu çok geniş bir alanı kaplar. Bu nedenle bütün ömrünü felsefe araştırmalarına adanmış bir kimse bile, felsefenin alanını bütünlüğü ile kavrayabilecek bir durumdan çok uzak kalır.

Parçada sözü edilen durum, felsefe bilgisinin hangi özelliğinden kaynaklanır?

- A) Konularına öznel bakış açısıyla yaklaşma
B) Sistemli ve düzenli olma
C) Kendi içinde tutarlı olma
D) Varlığa tümel olarak yaklaşma
E) Toplumla etkileşim halinde olma
- 5) Yanlışları, hataları gösterildiğinde bunalan, savunma psikolojisi içinde yanıfta ve hatada ısrar eden insanlar, özgür düşünceye katkıda bulunmadıkları gibi, zamanı da doğru yaşayamazlar. Sokrates, bu durumu, “Bir insanın tartışılan bir konuda saplantılarının olmasından daha kötü bir şey olamaz.” diye belirtmiştir. **Parçada aşağıdakilerden hangisinin eleştirisi yapılmaktadır?**
- A) İnsanın bilgisizliğinin
B) Kuşkunun sağladığı yararın
C) Genelleyici anlayışın
D) Evrensel değerlerin
E) Dogmatik düşüncelerin
- 6) Yalnızca hazır yanıtlara ilgi duyan ve onlarla yetinen öğrenciler, gösterişli ama içi boş, sözde bilgi yığınlarının altında kolayca ezilebilirler. İşte felsefe eğitimi sayesinde kazanılan sorgulayıcı bakış açısı, insanı böyle bir duruma düşmekten korur. **Parçada vurgulanan felsefenin hangi özelliğidir?**
- A) Mantıksallık
B) Tümellik
C) Eleştirelilik
D) Öznellik
E) Düzenlilik

- 7) Felsefeden öğrenilecek tek şey vardır; felsefe yapmak. Tarih boyunca her filozof, bizi tartışmaya açtığı sorunlara eğilmeye çağırmıştır. Felsefe yapmak işte bu çağrıya uymakla başlar. Filozofların önermelerini sorgulamak, eleştiriye yöneltir bireyi. Böylece aklın ışığında doğrular araştırılmış olur.

Bu parçaya göre felsefe yapmak nedir?

- A) Düşüncelerimizde tutarlı olmaktır.
 B) Aklın ilkelerinden destek alarak düşünmektir.
 C) Yarar sağlayanı bulmaktır.
 D) Evrene bütün olarak bakabilmektir.
 E) Bilimin çözemediği konularla ilgilenmektir.
- 8) Çözümleme, karşılaştırma ve değerlendirme, felsefe arazisinin haritasını çıkarmanın ve felsefe madenini işlemenin araçlarıdır. Sorular ve yanıtlar ham maden cevheri gibidir; elekten geçirilip ayrılıp arıtılıp alایشım haline getirilinceye kadar onlara kuşkuyla bakılır.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda anlatılanla çelişir?

- A) Felsefe, çözümleyici bir etkinliktir.
 B) Felsefede yanıtlar, kuşkuyla yer bırakmayacak kadar mutlaktır.
 C) Felsefede yöntem önemli rol oynar.
 D) Felsefede bilgiye ulaşmada sistemli bir yol izlenir.
 E) Felsefeyi dogmatik olmaktan kurtaran, sorunlara, başlangıçta kuşkuyla yaklaşıyor olmasıdır.
- 9) Bilim insanı, konusu olan olgulara yaklaşırken, temelde, “nasıl oluyor?” diye sorar. Oysa filozof, bir şeyin nasıl olduğunu bilmeden önce, onun “ne” olduğunu anlamak ister.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi filozoftan çok bilim insanını ilgilendiren bir sorudur?

- A) Bilimin toplum üzerindeki etkisi nedir?
 B) Yöntemsiz bilim olur mu?
 C) Organizma uyarıcıları nasıl algılar?
 D) Doğadaki düzenliliğin bir amacı var mıdır?
 E) Bilgi insan için neden gereklidir?

- 10) “Felsefe bilgisizce ortaya konan kuramların eleştirildiği zihinsel bir etkinliktir. Bundan dolayı felsefe herkes tarafından bilinen soruların cevaplarıyla tatmin olmaz. Felsefe, sorulara yanıt aramak değil, yanıtları sorgulamaktır.” **diylen bir düşünürün bu görüşünden hareketle aşağıdakilerden hangisine varılamaz?**

- A) Felsefe, düşünme üzerine bir düşünmedir.
 B) Felsefe hakikati araştırırken, bütün zamanlar için geçerli olabilecek sonuçlar ortaya koymaz.
 C) Felsefi etkinlik sürekli devam eden bir süreçtir.
 D) Felsefede önemli olan felsefi sonuçlardan çok bu sonuçlara ulaşma çabasıdır.
 E) Felsefe toplumsal yaşamdan bağımsız değildir.

- 11) Felsefe, genel anlamda filozofların varlığı ve insanı anlama çabalarının ürünüdür. Bu çabalar sürecinde filozoflar bir çok soru ortaya koyarlar. Bu yüzden sorular felsefede çok önemlidir. Ama her soru da “felsefe” kapsamında değildir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi felsefeyi ilgilendiren bir soru değildir?

- A) Gerçeklik ve doğruluk aynı şey midir?
 B) İdeal bir toplum–devlet düzeni nasıl olmalıdır?
 C) Mutlak gerçeklik bilinebilir mi?
 D) Sağlıklı bir yaşamın gerekleri nelerdir?
 E) Varlığın özü nedir?

- 12) Sokrates’in “Sorgulanmayan hayat yaşanmaya değmez.” sözü felsefenin daha çok hangi yönünü belirtmektedir?

- A) Özgür düşüncenin ürünü olmasını
 B) Evrensel konuları incelemesini
 C) Mantık ilkelerine dayalı olmasını
 D) Verilenle yetinmeyip eleştireci olmasını
 E) Tümenin bilgisini konu edinmesini

- 1) Bilinçli ve akıllı bir varlık olarak insanın en büyük özelliği, nesnelere çok çeşitli türden ilişkilere girerek tek tür bilgi değil, farklı bilgiler üreten olmasıdır. İnsanlar geçmişte nesnelere dinsel ve gündelik bilgilerle kavramaya çalışırken, günümüz insanı nesnelere bilimsel olarak yaklaşmaktadır. Öznenin nesneye yönelmesinde kullandığı yöntem ve ilişki türü, bilginin ne tür bilgi olduğunu da belirler.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İnsanın dış dünyaya yönelmesinin nedeni, bilme isteğidir.
 B) İnsan aklı, dış dünyanın mutlak bilgisine ulaşılabilir.
 C) İnsanlar, gündelik yaşamda yararlanabilecekleri bilgilere ulaşmaya çalışır.
 D) Bilginin türünü belirleyen, öznenin dış dünyayla kurduğu ilişkinin türüdür.
 E) İnsanın dış dünyayla kurduğu ilişki insani varoluşun koşuludur.

- 2) "Bilginin hangi türden bir bilgi olduğuna karar verebilmek için nesnesinin "ne olduğuna" ve bilincin nesnesine "nasıl yaklaştığına" bakmak gerekir."

Bu cümleden, aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Bilmek ve anlamak ihtiyacı doğuştan getirilen bir özelliktir.
 B) Bilgi insanı doğa karşısında egemen kılan güçtür.
 C) Her bilgi türünün konusu ve konusuna yaklaşım biçimi farklıdır.
 D) Anlamak insanı diğer canlılardan ayıran bir özelliktir.
 E) Bilme sürecinde nesne öznenin daha etkin konumdadır.

- 3) Duyularımızın dünyada olanlar hakkında bize doğru bilgi vereceğini tereddüt etmeden kabul ederiz. Peki, bu konudaki dayanaklarımız yeterli mi? Örneğin kar beyaz mıdır? Önce kara, sonra güneşe ve tekrar kara bakınız; biraz evvel beyaz görünen kar, şimdi sarı görünecektir. Karın üzerinde kırmızı ışık veren bir lamba yakın, kar da kırmızı görünecektir.

Buna göre duysal bilgi hangi özelliğe sahip değildir?

- A) Değişken
 B) Göreceli
 C) Objektif
 D) Yoruma açık
 E) Kişisel

- 4) İnsanın, kendisi ve dışındaki dünya ile kurduğu bağlantı biçimleri ve bunların ifade edilme tarzları, değişik bilgilerin veya biliş tarzlarının bulunduğu ortaya koymaktadır. Başka bir deyişle biliş tarzları belli sorunlar, belli amaçlar karşısında insanın toplumsal eylemi ile ilgili gözükmektedir. Belli bir etkinliği de amaçlayan bu eylem biçimi, belli bilgilerin bu doğrultuda elde edilip kullanılmasını ve geliştirilmesini de beraberinde getirmektedir.

Parçada aşağıdaki sorulardan hangisine yanıt verilmektedir?

- A) İnsanın bilme ihtiyacı nereden kaynaklanır?
 B) Bilgilerimizin kaynağı nedir?
 C) Bilgi ile inanç arasındaki fark nedir?
 D) İnsan bilgisinin sınırı nedir?
 E) Bilgi türlerinin çeşitliliği nereden kaynaklanır?

- 5) Ahaliden biri Nasrettin Hoca'ya gitmekte olan baklava tepsisini gösterir: "Bak Hoca koca bir tepsi baklava gidiyor." der. Hoca istifini bozmadan: "Bana ne!" diye karşılık verir. Adam, "İyi de Hocam baklava sizin eve doğru gidiyor." der. Hoca bu sefer: "Sana ne!" diye karşılık verir.

Buna göre bilginin kullanımına ilişkin aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Gündelik yaşamda fayda sağlayan ve işlevsel kullanımı olan bilgiler geçerlidir.
 B) İnsanlar arasında ortak kullanım alanı bulan bilgiler doğru kabul edilir.
 C) Açık olmayan bilgilerin yaşamsal alanda uygulanabilirliğinden söz edilemez.
 D) Deney ve gözlemlerle doğrulanamayan bilgiler kullanım özelliği taşımaz.
 E) Bilgilerimiz akıl ve mantık ilkelerine dayandığı ölçüde doğru kabul edilir.

- 6) Günlük yaşam sınırları içinde yöntemsiz olarak elde edilmiş bilgiler "gündelik bilgi" olarak tanımlanır. Bu bilgi türü, kesin bir neden-sonuç ilişkisi göstermez. Bu yüzden genel-geçer nitelikte değildir. Fakat buna rağmen bu bilgi, pratik hayatta küçümsenmeyecek oranda kullanım alanına sahiptir.

Bu parçada, sözü edilen bilgi türü için ileri sürülen "genel-geçer değildir." özelliği ile aşağıdakilerden hangisi vurgulanmıştır?

- A) Gelip geçici olmayıp kalıcı olma
 B) Günlük yaşamda geniş bir kullanım alanına sahip olma
 C) Her koşulda ve her zaman geçerli olma
 D) Benzer durumlar için genellenebilir olma
 E) Kesin bir doğruluk değeri özelliğinden yoksun olma

- 7) Gündelik bilginin hammaddesini, düzenli ve tekrar eden olgular, varoluş biçimini ise bütün insanların temelde aynı biyolojik yapıya ve benzer çevresel özelliklere sahip olmaları oluşturur. İster dahi, ister sıradan insan olsun herkes yağmurun ıslattığını, ateşin yaktığını veya yüksekte bırakılan ağır cisimlerin düşeceğini, yeterince soğutulmuş suyun donacağını bilir. Çünkü, sağlıklı duyu organları olan herkes bu bilgilere ulaşmak için gerekli olan tüm deneyimi farkında olmadan biriktirmiştir.

Parçada, gündelik bilginin hangi özelliği vurgulanmıştır?

- A) Duyum ve algı sürecine dayandığı
 B) Düzensiz bir bilgi türü olduğu
 C) Farklı bilgi türlerine kaynaklık ettiği
 D) Yaşamı kolaylaştırdığı
 E) Kültürden kültüre değişiklik gösterdiği

- 8) İnsanın günlük algılarına, duyu organlarının bildirdiklerine dayanarak elde ettiği bilgi çeşididir. Gökyüzünde bir bulut ya da kızartı görünce yağmurun yağacağına, dünyanın etrafından kuyruklu yıldız geçince savaş çıkacağına veya Güneş tutulmasının ardından deprem olacağına dair inanışlar bu bilgiye örnek gösterilebilir. Çünkü bu bilgi türü...

Bu cümleyi tamamlamak için aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygun olur?

- A) akla değil duyguya, coşkuya ve sezgiye dayanır. Yetenek, hayal gücü ve yaratıcılık gerektirir.
 B) doğadaki nesnelere bir amaca yönelik olarak araç haline getirilerek insan yaşamını kolaylaştırma esasına dayanır.
 C) gözleme, deneye ve akla dayanarak yöntemli bir şekilde elde edilir.
 D) özne-nesne ilişkisinin ötesinde, aşkın bir varlık bilincine dayanır.
 E) var olanları tek tek algılamaya ve algılananlardan sonuç çıkarma esasına dayanır.

- 1) Sanatın amacı güzeli gerçekleştirmektir. Sanatçı görüşlerinin ardında yatan güzellikleri yakalar ve bu güzelliklere kendi yorumunu da katarak sanatına yansıtır. Fakat her sanatçının yakaladığı güzellik ve buna kattığı yorum farklıdır.

Bu parçada, sanat bilgisinin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) İnsanda estetik haz uyandırmaya dönük olması
B) Deney ve gözlem yoluyla elde edilmesi
C) İnsanın yaratıcı zekasına dayalı öznel bilgiler olması
D) Özne ve nesne ilişkisinin inanç yoluyla kurulması
E) İnsan yaşamını kolaylaştırmak amacı taşıması
- 2) Sanat eseri, bilimsel bir eserden farklı olarak bize olgular dünyasına ilişkin düzenli bilgiler vermez, hiçbir yasa ileri sürmez. Sanatta hiçbir şey doğru ya da yanlış değildir. Sanat, sanatçının dünyasını, onun gerçeğini bize aktarır.

Bu parçada, sanatın hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Doğanın taklidine dayandığı
B) Öznelliğin yansımaları olduğu
C) Toplumsal koşullardan etkilendiği
D) Mükemmelliğe ulaşmaya çalıştığı
E) İnsan duygularına seslendiği
- 3) Sanat bilgisi, sanatçının, varolana daha çok yaratıcı hayal gücü, sezgi ve duygularla yaklaşmasının sonucunda ortaya çıkardığı bir yapıtın, alımlayıcıda beğeni duygusu uyandırması sonucu ortaya çıkan bir bilgi türüdür.

Parçaya göre sanat bilgisi hakkında aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Alımlayıcı ile sanat yapıtı ilişkisinden doğar.
B) Nesnesinin ortaya çıkışında yaratıcılığın etkisi büyüktür.
C) Alımlayıcıda estetik haz uyandırır.
D) Önemli ölçüde kültürel etkiler taşır.
E) Varolana yaklaşım biçimi diğer bilgi türlerinden farklıdır.

- 4) Sanatçı ele aldığı konuyu, içinde bulunduğu ruh halinin ve kendine özgü duyarlılığının etkisiyle; hayata dönük kavrayışının, sezgisinin ve hayal gücünün bileşkesiyle; sanatına uygun ifadeleri kullanarak bir defada ürüne dönüştürür. Bu nedenle her sanat eseri...

Bu parçanın aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanması yanlış olur?

- A) gerçekliği simgelerle anlatır.
B) duyguya, coşkuya ve sezgiye dayanır.
C) yetenek, hayal gücü ve yaratıcılık gerektirir.
D) subjektif bir karakter taşır.
E) evrene ait tümel açıklamalarda bulunur.

- 5) Herhangi bir sanat alanıyla uğraşan bir sanatçının, siyasi, sosyal ya da aşk gibi psikolojik konulardan hangisini işlediği önemli değildir; önemli olan bunu kimsenin anlatmadığı biçimde, ona özgü bir anlatımla ortaya koymasıdır.

Bu durum sanat bilgisinin hangi özelliği ile ilgilidir?

- A) Öznel olma
B) Yeteneğe dayanma
C) Var olanı anlatma
D) Sezgisel olma
E) Evrensel olma

- 6) Bilgi edinme sürecinde eğer özne-nesne bağıntısı inanç temelinde kuruluyorsa, ortaya dinsel nitelikli bilgiler çıkacaktır. Bu bilgiyi "inanma" ile benimseyen bir kimse için sorgulamanın, sınamanın, rasyonel ilkelerin fazla bir anlamı yoktur; çünkü inanmak için bunlara gerek yoktur.

Buna göre dinsel bilginin temel niteliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Günlük yaşamı kolaylaştırma
B) Doğanın nesnel bir açıklamasını sağlama
C) Sorunlara çözüm önerileri sunma
D) Mutlak yargılar içermeme
E) İnsana eleştirel bir tutum kazandırma

- 7) Her din mensuplarından, verdiği bilgilere ve önerdiği davranış biçimlerinin doğruluğuna inanmalarını ister. Bu nedenle herhangi bir dinin mensubu, bu dinin verdiği bilgileri sadece bilen biri değil, onlara inanan biridir.

Bu parçada, dinsel bilginin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Evreni bir bütün olarak açıklamaya çalışması
- B) Kendi içinde tutarlı bir bütün olması
- C) Özne - nesne ilişkisinin iman yoluyla kurulması
- D) İlahi bir kaynağa sahip olması
- E) Gündelik yaşamı düzenlemeye dönük olması

- 8) Gerçek bir hayvan dostu olan Henry, pek çok keçi ve köpeği beslemekteydi. Onlarla kurduğu ilişki takdir edilmiş olsa da, tüm ev halkı bu hayvanların tüylerinden rahatsız olduklarını gizlemekteydiler. Bir gün eşyalarını paketlemekte olan Henry, kullandığı paket bandının yapışkan yüzeyinin bu tüyleri temizlemek için kullanılabileceğini keşfetti. Keşfine bir şekil veren Henry yapışkanlı bir rulo üreterek bunu ticari bir mal haline getirdi. Böylelikle pek çoğumuzun kullandığı yapışkanlı ruloyla evlerimize girmiş oldu.

Bu parçaya dayanarak teknik bilgiyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Doğadaki nesnelere bir amaca yönelik olarak araç haline getirir.
- B) İnsanın yaşamını kolaylaştırır ve ona yarar sağlar.
- C) Varlığını büyük ölçülerle günlük yaşamdaki sorunlardan alır.
- D) Varoluşunda rastlantıların ve ani kavrayışların da payı vardır.
- E) Gelişigüzel bir nedenselliğin ürünüdür.

- 9) Eğer teknolojinin bilime ihtiyacı olmasaydı, teknoloji kendi başına yeni teknolojiler geliştirebilseydi, çok eskiden beri kullanılan kanolardan, modern deniz taşıtlarına çabucak geçilebilmesi gerekirdi. Oysa bu, ancak uzun bir birikim süreci sonucunda gerçekleşebilmiştir. Teknoloji, günümüzde her ne kadar yeni teknolojiler ortaya çıkarıyor olsa da, bu başarıyı sağlayan, temel bilimlerdeki gelişme ve ilerlemedir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Teknik bilgi, gündelik hayatı kolaylaştırır.
- B) Bilimsel bilgiyi besleyen, teknik bilgidir.
- C) Bilimsel bilgi en nitelikli bilgi türüdür.
- D) Bugünlere ulaşmamızda teknik bilginin payı büyüktür.
- E) Teknik bilginin kaynağında, bilimsel bilgi yer alır.

- 10) Fiziksel şartların etkisine uzun süre dayanacak bir resim yapmak istiyorsanız öncelikli olarak beklentinize uygun bir tuval oluşturmanız gerekecektir. Bunun için doğal şartlarda kurutulmuş dört adet meşe ağacı çitasına, yeter uzunlukta sık dokunmuş Amerikan bezine ve bezir yağıyla elde edilmiş astar boyasına ihtiyacınız var demektir.

Bu parça aşağıdaki bilgi türlerinden hangisine örnek gösterilebilir?

- A) Gündelik bilgi
- B) Dini bilgi
- C) Bilimsel bilgi
- D) Sanat bilgisi
- E) Teknik bilgi

- 1) “Uzayda nerede hangi galaksilerin bulunduğunu, dinazorların hangi nedenlerle ortadan kalktıklarını, evrenin nasıl oluştuğunu vb. bilmek insana ne yarar sağlar? Hiçbir yarar sağlamadığı açıktır; ama bu durumun bilimsel araştırmaların amacına ters düşen bir yanı da yoktur.”

Bu parçadan, aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) İnsan bilimsel bilgiler yoluyla doğayı egemenlik altına alır.
B) Bilim insana yaşamında kullanabileceği pratik bilgiler sunar.
C) Bilimde amaç fayda sağlamak değil, bilme ihtiyacına yanıt vermektir.
D) Bilim ile diğer bilgi türleri arasında etkileşim vardır.
E) Bilim, yöneme dayalı olarak elde edilmiş kesin bilgilerdir.

- 2) “Bilim insanı, değerlerine uysun ya da uymasın, olguları, doğruluk içinde ve tastamam olarak, hiçbir bölümünü gizlemeden ve bozmadan gözlemleyip çözümlmelerine katabilmelidir.”

Bu cümleden aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Bilim insanı, değerlerinin gözlemlerini sapırtmasına olanak vermemelidir.
B) Bilim insanı, yeterli sayıda deney ve gözlemle sonuca ulaşabilmelidir.
C) Bilim insanı, diğer bilim adamlarının görüş ve önerilerine başvurabilmelidir.
D) Bilim insanı, toplumsal ihtiyaçlar doğrultusunda olgulara yönelebilmelidir.
E) Bilim insanı sonuçlarını oluştururken çelişkili yargılara yer vermemelidir.

- 3) Bilimsel bilginin ortaya çıkması için, insanın dışında bir olgular dünyasının var olduğuna, bu dünyanın insanlar tarafından bilinebileceğine ve bu dünyayı anlama çabasının ve bilmenin insan için ne kadar önemli bir çaba olduğuna inanmak gerekir.

Buna göre bilimsel bilginin ortaya çıkması aşağıdakilerden hangisine bağlı değildir?

- A) Dış dünyanın insan aklına bağlı olarak var olmasına
B) Olgusal bir dünyanın varlığının ön kabulüne
C) İnsanın dünyayı tanıma, anlama çabasına
D) Dünyayı bilmenin mümkün olduğuna inanmasına
E) Bilmenin en önemli uğraş olmasına

- 4) “Bilim, doğayı anlamak ve açıklamak amacı güder; teknoloji ise doğayı insan varlığının amaçları için kontrol altına almayı amaçlar.”

Bu cümlede, aşağıdakilerden hangisi vurgulanmıştır?

- A) Bilimin sonuçları teknolojiye dönüşerek yaşamaya uygulanır.
B) Bilim ile teknoloji arasında etkileşim vardır.
C) Bilim ve teknoloji insana, önceden görebilme olanağı sağlar.
D) Bilim teorik, teknik ise pratik bir etkinliktir.
E) Tekniğin olanakları bilimsel gelişmeye katkı sağlar.

- 5) Bütün insanlık bir araya gelip “Dünya tepsi şeklinde” deseler de yeryüzünün yuvarlak olduğu düşüncesi değişmez. Çünkü bu düşünce Dünya realitesiyle örtüşmektedir.

Bu durum, bilimsel bilginin hangi özelliğini gösterir?

- A) Birikimli olmasını
B) Nesnelliliğini
C) Mantıksallığını
D) Yöntemliliğini
E) Sistemliliğini

- 6) Felsefi düşünce eleştirel bir düşüncedir, yani kendisine veri olarak ele aldığı her türlü malzeme eleştiri süzgecinden geçirir. Felsefeci doğrudan doğruya tarih, doğa, toplum üzerinde eleştirel bir bakış açısıyla düşünebileceği gibi çeşitli bilimlerden varlık alanlarıyla ilgili olarak kendisine sağlanan veriler üzerine de düşünebilir, bunların geçerlilik derecelerini ve sınırlarını soruşturabilir.

Bu parçaya göre felsefi bilgi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Düşünme üzerine ve kendisi üzerine düşünen refleksiyonlu bir bilgi olduğu
- B) Verilerini gündelik yaşamdan, tarihten ve doğadan alabilen bir bilgi olduğu
- C) Bilimsel sonuçlar üzerinde eleştirel olarak düşünmeye dayalı bir bilgi olduğu
- D) Entellektüel etkinliklerin elde ettiği malzeme üzerine düşünmeye dayalı bir bilgi olduğu
- E) Değişmez sonuçlar elde eden dogmatik bir bilgi olduğu

- 7) Akademik kariyer peşindeyken de, günlük yaşamın koşturmacasında da kendi dünyanızı başka dünyaların baskısından korumak için duyarlı olmak zorundasınızdır. Felsefeyle ilgilenen kişinin ayrıcalığı da buradadır. O, kendisine verilenle yetinmeyen, zihin gençliğine sahip, dinamik, araştırmacı özelliklere sahip bir kişidir.

Bu parçada felsefeye ilgi duyan kişinin hangi özelliği verilmiştir?

- A) Bilgi birikimine sahip olma
- B) Bilme çabasını sürdürme
- C) Varlığı bir bütün olarak ele alma
- D) Yaşadığı çağı ve toplumu etkileme
- E) Salt doğruyu amaçlama

- 8) Kardiyolog kalp yapısını, fizyolog organ ve dokuların işleyişini, nörolog sinir sistemini, psikolog ise insanın davranışlarını inceler. Bu uzmanların hiçbiri bütünlük içinde "İnsan nedir?" sorusuna yanıt aramaz. Bu soruya yanıt arayan sadece filozoftur.

Parçada felsefenin bilimden ayrılan hangi yönü örneklendirilmiştir?

- A) Bireysel çaba sonucu elde edilen bir bilgi olması
- B) Gerçekliği tümel olarak ele alması
- C) Akıl ve mantık ilkelerine dayalı olması
- D) Sonuçlarının kesinlik taşıması
- E) Evrensel bir disiplin olması

- 9) Felsefede dogmalar ve "dokunulmazlık" yoktur. Her olgu aklın süzgecinden geçer. Akıl tarafından irdelenmeyen olgular üzerine felsefenin sözü yoktur.

Bu durum, felsefenin hangi özelliğine uygun bir belirlemedir?

- A) Eleştirelilik
- B) Birleştiricilik
- C) Birikimsellik
- D) Evrensellik
- E) Tutarlılık

- 10) Felsefe özgür akla ve mantığa dayanan düşünceler oluşturmaya çalıştığından kendisine hazır olarak verilenleri kabul etmez.

Parçada felsefi bilginin hangi özelliği vurgulanmıştır?

- A) Evrensel konularla ilgilenmesi
- B) Bütünsel yaklaşımda bulunması
- C) Yanıtlardan çok sorulara önem vermesi
- D) Eleştireliyi temel alması
- E) Mantık ilkelerine dayanması

- 1) Bilimsel bilgi gözlenebilen, sınanabilen somut olgular arasındaki neden-sonuç bağıntısını inceleyen, felsefe görünüşün arkasındaki gerçekliği sorgular.

Bu durum, felsefe bilgisinin hangi özelliği nedeniyle bilimsel bilgiden ayrıldığıнын göstergesidir?

- A) Birikimli (kümülatif) olma
B) Mantık ilkelerine uygun olma
C) Varlığı eleştirel bir anlayışla ele alma
D) Evrensel olma
E) Metafizığe açık olma

- 2) Felsefe, ilkçağda, mitolojiden kopuş ve doğal olayların yine doğal nedenlerle açıklanması gerektiği düşüncesiyle başlamıştır. Bu süreci pek çok etken hızlandırmıştır.

Buna göre felsefenin ortaya çıkışında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

- A) Geleneksel inançların eleştirilmesi
B) Dinsel açıklamaların yeterli görülmemesi
C) Olayların olgusal nedenlerle açıklanma isteği
D) Dogmaların referans alınması
E) Farklı fikirlere hoşgörülle bakılması

- 3) Pek çok düşünür felsefe - din ilişkisini aynı annenin farklı memelerinden süt emen iki kardeş benzetir. Bu benzetmenin temelinde insanoğlunun çevresini anlamlandırma süreci yatar. Fakat bu süreçte, felsefe sonu gelmez sorularla, din ise değişmez cevaplarla ilgilenir.

Buna göre felsefe - din ilişkisi aşağıdaki kavram çiftlerinden hangisiyle tanımlanabilir?

- A) Nedensel - Objektif
B) Eleştirel - Dogmatik
C) Rasyonel - Subjektif
D) Olgusal - Genel
E) Metafizik - Evrensel

- 4) I. Evren, ancak algılanabildiği oranda bilinebilir.
II. Suya batırılan her cisim, hacmi kadar su taşırır.
III. Her şey yaratıcı güçten oluşur ve tekrar ona döner.
IV. Hayat her zaman göstermiştir ki; çalışan kazanır.

Bu yargılar arasında aşağıdaki bilgi türlerinin hangisine örnek verilmemiştir?

- A) Felsefi bilgi
B) Bilimsel bilgi
C) Dinsel bilgi
D) Gündelik bilgi
E) Sanat bilgisi

- 5) I. Kanıtlama olanağı vermeyen, üzerinde deney ve gözlem yapılamayan varlıkları konu edinmez. Dogmaya, önyargıya ve duygusalığa yer yoktur.
II. Özneldir, yaratıcı akla ve duyguya dayanır. Akıl ilkelerinin sınırlarını zorlar.

Özellikleri belirtilmiş bu bilgi türleri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak sıralanmıştır?

I	II
A) Bilimsel bilgi	Sanat bilgisi
B) Felsefe bilgisi	Gündelik bilgi
C) Sanat bilgisi	Dinsel bilgi
D) Gündelik bilgi	Bilimsel bilgi
E) Teknik bilgi	Felsefe bilgisi

- 6) Akla ve aklın yönettiği deneylerin bildirdiklerine dayanan bilgiye, "bilimsel bilgi" denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bilimsel bilginin özelliklerinden biri değildir?

- A) Kişiseldir.
B) Genellenebilir.
C) Deney yöntemine dayanır.
D) Kesinlik vardır.
E) Biriklidir.

- 7) Dağlar, taşlar, ağaçlar, kuşlar, böcekler vb. varlıklar; ısı, düşme, genişleme vb. olgular; mevsimler, gece-gündüz vb. süreçler 'gerçek'tir. Çünkü varolmak ya da varlıklarını sürdürmek için bir özne tarafından düşünölmeye ihtiyaç duymazlar. Gerçeklik niteliğine sahip bu türden varlıklar hakkında ileri sürölen yargılar, eğer gerçeklikle örtüşüyorsa doğru, örtüşmüyorsa yanlış değerine sahiptir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Akıl gerçekliği kavramada yetersizdir.
B) Gerçeklik nesnenin, doğruluk bilginin özelliğidir.
C) Gerçekliğin sınırından söz edilemez.
D) Gerçeklik ve doğruluk aynı şeydir.
E) Mutlak doğruluğa ulaşamaz.

- 8) Gerçeklik (realite), önermenin ya da ileri sürölen ifadenin bir özelliği değildir. Gerçeklik insanın bilme eyleminde kendisine yönelmiş olduğu varlığın bir özelliğidir. Bu varlıklar düşüncenin bir ürününü değil, ondan bağımsız olarak var olan bir şeyi gösterir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi "gerçeklik"e uygun bir örnektir?

- A) Deniz kızı
B) Mutluluk
C) Munzur Dağı
D) Peri kızı
E) Üçgen

- 9) Gerçeklik, bizim dışımızda, bilincimizden bağımsız ve herkesin gözlemine açık olandır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bir gerçeklik örneği değildir?

- A) Şu an okumakta olduğumuz soru
B) Elimde tutmakta olduğum kalem
C) Üzerine soru yazdığım kağıt
D) Bu soruyu yanıtlayacak olan öğrenciler
E) Soruyu yazarken yaşadığım duygular

- 10) "Hava kapanırsa yağmur yağar." önermesi doğru ya da yanlıştır. Ancak "hava" ve "yağmur" kavramları için doğru ya da yanlış olmak söz konusu değildir. Onlar birer gerçekliktir. Yani doğada somut olarak vardırlar.

Buna göre "gerçeklik" için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Ele aldığı konuyu olduğu gibi yansıtır.
B) Dış dünyada varolandır.
C) Bilginin dayanaklarını göstermektedir.
D) Bilginin dış dünyaya uygunluğudur.
E) Düşüncenin gerçeklik ile örtüşmesidir.

- 11) Sokakta bir kedi görürüz, bu nesnel bir gerçekliktir. Bu kedi bilincimize yansır ve bununla ilgili zihin bir yargı üretir. Düşüncemiz veya yargımız, sokaktaki kediye uygun olarak doğru yansıdığı ölçüde doğruluk adını alır.

Buna göre doğruluk nedir?

- A) Düşünceyle nesnesi arasındaki uygunluktur.
B) Dış dünyada var olandır.
C) Yargılar arasındaki tutarlılıktır.
D) Pratik değeri olan sonuçlardır.
E) Bilgiye ulaşma yöntemidir.

- 12) Bir yargı ya da önerme, gerçekliği dile getirdiği oranda doğrudur. Örneğin; "Türkiye'de 81 il vardır." önermesi, ancak Türkiye'deki illerin sayısının 81 tane olması durumunda doğrudur. Türkiye'deki şehirlerin sayısı ve Türkiye üzerine söylenmiş yargı birbirine uygunsa, yani ikisi de aynı şeyi ifade ediyorsa doğru, etmiyorsa yanlıştır.

Buna göre bir önermenin doğruluğu aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A) Düşünceyle gerçekliğin uygun düşmesine
B) En az iki terimden oluşmasına
C) Bir yargı bildirmesine
D) Olgular dünyasına ait olmasına
E) Çelişkiden uzak olmasına

- 1) **Bilen bir özne (süje) ile bilinen bir nesne (obje) arasındaki ilişki sonucunda ortaya çıkan ürün, felsefede hangi kavramla dile getirilir?**

A) Töz B) Realite C) Bilgi
D) Logos E) Temellendirme

- 2) İnsanoğlu sistemli bilimsel verilere sahip olmadığı dönemlerde de tarlasını ekip biçti, evler yollar inşa etti, hastalıklarla mücadele etti. Bütün bunları kuşaktan kuşağa akan güncel gözlemleri ışığında gerçekleştirdi.

Parçada aşağıdaki bilgi türlerinden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Dini bilgi B) Gündelik bilgi
C) Teknik bilgi D) Felsefi bilgi
E) Sanat bilgisi

- 3) “Sanatta hayatı ve varlığı derin bir şekilde kavrama gücü vardır.”

Bu yargıda sözü edilen kavrama gücünün bilimden ve felsefeden farkı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Duygu, coşku ve sezgiye dayanması
B) Akla dayanması
C) Objektif olması
D) Sanatkârın yoktan var etmesi
E) Evrensel olması

- 4) Dinsel bilgilerin kaynağı olan vahiy, din adamlarınca mutlak doğru değerine sahip olarak kabul edilir. Doğruluğundan şüphe edilmediği için de, tartışmaya açık değildir.

Yukarıda dinsel bilginin hangi özelliği üzerinde durulmaktadır?

A) Tutumları etkileme
B) Varlığı açıklama
C) Dogmatik olma
D) Manevi gereksinmeyi karşılama
E) Toplumlara göre farklılaşabilme

- 5) Dinlerde suje–obje ilişkisini inanç sağlar. Dolayısıyla dinsel bilgilerin temelinde inanç yatar. **Buna göre, dinsel bilgiler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Değişime dirençlidir.
B) Gözlem ve deneyle kanıtlanmıştır.
C) Eleştiriye kapalıdır.
D) Mutlak doğruluk savındadır.
E) Belirli kalıplara bağlıdır.

- 6) İnsanın doğanın zorlukları karşısında düştüğü çaresizlik, onu, doğayı anlayıp açıklamaya ve denetimi altına almaya itmiştir. Bunun sonucunda biriken uygulamaya yönelik bu bilgiler, insan hayatını kolaylaştıracak alet ve araçların üretilmesini sağlamıştır.

Yukarıda önemi vurgulanan uygulamaya yönelik bilgi türü, aşağıdakilerden hangisidir?

A) Dinsel bilgi
B) Felsefe bilgisi
C) Sanat bilgisi
D) Teknik bilgi
E) Gündelik bilgi

- 7) İnsanın kendisini koruyacak silahlardan yoksun olarak dünyaya geldiğini, bu nedenle hayvanlardan daha aşağı olduğunu savunanları şiddetle eleştiren Aristoteles; “insanın elleri hem kuşun pençesi, hem atın ayağı, hem de keçinin boynuzudur. Aynı zamanda mızrak, kılıç ve istediğimiz herhangi bir silahtır. İnsan ayakkabısını imal etmek zorunda olabilir, hayvanlar ise ayakkabılarıyla uyumak zorundadır.” der.

Buna göre Aristoteles’in insan eline yüklediği anlam aşağıdakilerden hangisidir?

A) Akıl B) Sezgi C) Araç
D) Tecrübe E) Şüphe

- 8) Bilim, doğayı bütünüyle değil, ilgi alanlarına göre bölümleyerek, kendini ilgilendiren yönlerini konu edinir.

Burada bilimin hangi özelliğinden söz edilmektedir?

- A) Nesnelliliğinden B) Genelliğinden
C) Yöntemliliğinden D) Seçiciliğinden
E) Evrenselliğinden

- 9) (I) Latince, bilmek kökünden türetilen bilim, doğada meydana gelen olayların nedenlerini, (II) birbirleriyle olan bağlantılarını bulur, (III) bunları kuramsallaştırır ve bu kuramsal çerçeveye yardımıyla sonradan meydana gelecek olayların nasıl ve ne zaman meydana geleceğini saptar. (IV) Kısaca söylemek gerekirse bilim olgusal dünyayı tanımaya, açıklamaya yönelik sistematik olmayan bilgi kümesidir.

Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde bilgi yanlışdır?

- A) Sadece IV B) I ve II
B) Sadece III D) Sadece II
E) Sadece I

- 10) Bilim geçerli yöntemlerle elde edilmiş, nesnel, tutarlı, sistemli ve kesin bilgiler bütünüdür.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bilimsel bilgiye örnek değildir?

- A) Evren mutlak ruhun somutlaşmış yansımasıdır.
B) Işığın gelme açısı kırılma açısına eşittir.
C) Motivasyon öğrenmeyi olumlu yönde etkiler.
D) Toplam talep toplam arzdan fazlaysa mal ve hizmet fiyatları artar.
E) Dünya güneş sisteminde yer alan bir gezegendir.

- 11) Bilim, olgusal bir zeminden hareketle, kendine özgü inceleme yolları kullanarak ilerleyen ve bu ilerleme sonucunda, edinilen bilgilerle yeni boyutlar kazanan bir araştırma alanıdır. Bilimsel alanda yapılan tüm bu yenilikler, önceki çalışmaların sorgulanarak gözden geçirilmesine dayanır.

Yukarıda bilimsel bilginin hangi özelliğinden söz edilmemiştir?

- A) Olgusallık
B) Birikimsellik
C) Genellenebilirlik
D) Yöntemlilik
E) Eleştirelilik

- 12) Felsefeden başka konusu her şey olan, başka bir etkinlik bulamayız. Var oluşu bütünlüğü içinde kavramak, araştırmak yalnızca felsefenin işidir.

Burada, felsefe bilgisinin hangi özelliği konu edilmektedir?

- A) Tümel olma
B) Refleksiyonlu olma
C) Eleştirel olma
D) Öznel olma
E) Kümülatif olma

- 13) Aşağıdakilerden hangisi felsefeyi bilimden ayıran özelliklerden biridir?

- A) Açıklamalarının evrensel olması
B) Konusunu olgularla sınırlaması
C) Evreni bir bütün olarak incelemesi
D) Varlığın sınırlı bir alanının konu edinmesi
E) Sistemli ve düzenli olması

- 1) Bilgi felsefesi, bilgiyi bir obje olarak ele alır ve bilginin yapısını ortaya çıkarmaya çalışır. Tarihsel gelişimi açısından bakıldığında, bilgi felsefesinin ilk olarak güvenilir bilginin elde edilip edilemeyeceği problemini ele aldığı görülür.

Bu parçada bilgi felsefesinin üzerinde durduğu ilk problem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öznenin, bilmek için yöneldiği varlığın bilgisinin olanaklı olup olmadığı
B) Bilginin oluşum sürecinde hangi öğelerin rol oynadığı
C) Bilginin kaynağının veya kökeninin ne olduğu
D) Suje (özne) ile obje (nesne) ilişkisinde "bilinç altı"nın rolünün ne olduğu
E) Bilgilerin neden farklı türlere ayrıldığı

- 2) Yağmur yağmadan önce kurbağaların bağırsığını gören ilkel insanlar, kuraklık günlerinde, kurbağalar gibi bağıarak yağmur yağdırmak için büyü yaparlardı.

İlkel insanların böyle davranmalarına neden olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Kişisel gözlemlerden oluşturulan bilgilerin genellenebilir olduğu inancı
B) Gerçeklere belirli ilkelere yola çıkılarak varılacağı inancı
C) Evrende her şeyin bir nedeni olduğu inancı
D) Tanrının var olduğu inancı
E) Evrendeki olayların bilinemez olduğu inancı

- 3) Hakikatin peşinde koşmak hayatın anlamının peşinde koşmak gibidir. Bu, insanı gereksiz yere yoran, hiçbir zaman başarılı olamayacağı bir etkinliktir. Her insan bilgileri ve anlamları kendi görgü, duygu ve düşünce ekseninde oluşturur. Bu eksen herhangi bir onaylanmanın veya reddedilişin konusu olamaz. Çünkü insan, kendi doğrularıyla insan olur.

Bu görüşleri savunan bir düşünürün aşağıdaki yargılardan hangisini kabul etmesi beklenebilir?

- A) Deney ve gözlemlerle denetlenebilen bilgiler doğrudur.
B) Kesin bilgi yoktur, sadece doğru gibi görünen sanılar vardır.
C) Bugün doğruluğu ispat edilemeyen bilgiler gelecekte bilinebilir.
D) Genel-geçer bilgiler ancak akılla ortaya çıkarılabilir.
E) Şüphe, doğru bilgiye ulaşmanın tek aracıdır.

- 4) Tıpkı güneş gözlüğü taktığımız zaman, beyaz renkte olan bir arabayı kahverengi renkte görmemiz gibi, dünyayı da zihnimizin yapısına göre algılar ve değerlendiririz.

Parçadan ulaşılabilecek sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğruların değişmesi, yaşamın da değişmesine neden olur.
B) Duyuların içine düştüğü yanılgılar, yine duyular tarafından düzeltilir.
C) Şüpheyi yola çıkarmak, doğru bilgiye ulaşmada temel yöntemdir.
D) İnsan zihni, nesnelere ve olayları gerçekte oldukları şekliyle bilemez.
E) İnsan ürettiği her şeyin bilgisine sahip değildir.

- 5) İnsan her şeyin ölçüsüdür. Her şey, insana nasıl görünüyorsa öyledir. Ölüm, hasta ihtiyarlar için bir kurtuluş, sağlıklı gençler için ise korkulan bir durumdur.

Protagoras'ın yukarıdaki düşüncesi, aşağıdaki bilgi anlayışlarından hangisine aittir?

- A) Doğru bilgiye akılla ulaşılabileceğini savunan, akılcılık
- B) Bilgilerimizin deneyimle edinildiğini savunan, deneycilik
- C) Her yargının karşıtının da doğru olabileceğini savunan, şüphecilik
- D) Mutlak bilginin olanaksızlığını savunan, görecelik
- E) Olguların dışında güvenilir bir bilgi olmadığını savunan, olguculuk

- 6) Aynı pencereden dışarı bakan iki bireyden biri, sokaktaki çöpleri diğeri ise gökteki yıldızları görür.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Bilgiler doğuştan gelir.
- B) Doğru bilgi yararlı olandır.
- C) Olayları değerlendirme öznellik taşır.
- D) Gözlem bilgilenmenin temel yoludur.
- E) Doğru bilgi kendi içinde tutarlı olandır.

- 7) Sokrates, insanların başkalarına yeni bir şeyler öğretemeyeceğini; ancak akılda var olan bilgilerin gün ışığına çıkarılabileceğini, çünkü ----- savunur.

Parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) bilgilerin doğuştan getirildiğini
- B) nesnelere ile olaylar arasında ilişki kurulamayacağını
- C) zihnin boş bir levha olduğunu
- D) genel-geçer bir bilginin olamayacağını
- E) her şeyin göreceli bir yapıda olduğunu

- 8) Her çağ kendi içinde farklı doğrular barındırır. Çünkü her çağın özgün sorunlarını çözmeye yönelik iç dinamikleri farklıdır. Dolayısıyla belli bir çağ için işlevsel olan bilgilerin o çağı izleyen çağlarda işlevini yitirmesi doğaldır.

Bu değerlendirme aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Doğru bilginin kaynağını akla dayandıran ras-yonalist öğretiyeye
- B) Felsefenin olgusal sınırlar içinde kalması gerektiğini savunan pozitivist anlayışa
- C) Doğru bilginin koşullara göre değişebileceğini savunan pragmatist yaklaşıma
- D) Mutlak doğru bilginin olamayacağını iddia eden sepiik bakış açısına
- E) Bilginin kaynağını deney ve gözlemlerde bulan empirist öğretiyeye

- 9) Herkesin dış dünyayı aynı nitelikte algıladığına ilişkin sağlam verilerden yoksunuz. Kaldı ki duyu organlarımız bizi çoğu zaman yanıltmaya yatkın bir yapıya sahip. O halde sahip olduğumuz bilgilerden kuşku duymamamız mümkün değil.

Bu açıklama aşağıdakilerden daha çok hangisini sorgulamaya yöneliktir?

- A) Bilginin sınırlarını
- B) Bilginin kaynağını
- C) Bilginin amacını
- D) Bilginin yararını
- E) Bilginin güvenilirliğini

- 1) İnsanın dünya ile kurduğu ilişki biçimleri ve bunların ifade edilme tarzları, değişik bilgilerin veya biliş tarzlarının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Başka bir deyişle, bilgilerimiz, var olanlarla aramızda kurulan bağın niteliğine göre çeşitlenir.

Buna göre bilgilerimizin çeşitliliğinin nedeni, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanın sınırsız bilme ihtiyacı
- B) Özne ile nesne arasındaki ilişkinin niteliği
- C) Bilgi ile inanç arasındaki farkların belirsizliği
- D) İnsandaki merak duygusu
- E) Dünya hakkındaki bilgilerimizin eksikliği

- 2) Kedi ile fareyi kıyasladığımızda "kediye, büyüktür, fareye küçüktür." diyoruz. Oysa, kedi fil karşısında küçüktür. Böylece kedi hakkında hem büyüktür hem de küçüktür şeklinde birbirine zıt iki yargıda birden bulunuyoruz. Peki kedi için bu yargılardan hangisi doğrudur? Aynı anda "bir şey hem o şey, hem de başka bir şey olamayacağına göre" bilgilerimiz ne doğrudur ne de yanlıştır.

Kuşkuculuk yaklaşımı doğrultusunda olan bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşırlar?

- A) Aklın yolu birdir.
- B) Kuşku duyma, doğrulara ulaşmada bir araç olmalıdır.
- C) Mutlak bir doğru yoktur.
- D) Bilgiler, deneysel yolla elde edilmişse güvenilirlerdir.
- E) Bir bilgi, yararlıysa doğrudur.

- 3) Duyularımızın dünyada olup bitenler hakkında bize doğru bilgi vereceğini tereddüt etmeden kabul ederiz. Peki, su dolu bir bardak alalım ve içine düz bir çubuk koyalım. Bardağın içindeki çubuk kırık görünecektir. Çubuğu çıkarttığımızda ise böyle olmadığını görürüz. Çubuk aynı çubuk, göz aynı gözdür ama verilebilecek kesin doğru bir yargı yoktur.

Bir kuşkucuya ait bu parça göz önünde bulundurulduğunda, aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Akla dayalı bilgilerin güvenilir olmadığı
- B) Bilgilerimizin kaynağının akıl ve duyularımız olduğu
- C) Duyulara dayalı bilgilerin kesinlik taşıdığı
- D) Akla dayalı bilgilerin güvenilir olduğu
- E) Duyulara dayalı bilgilerin kesinlik taşımadığı

- 4) Pyrrhon (Piron), erdem ve mutluluğun temelinde bilginin bulunduğunu kabul eden düşünürlerin arasında yer alır. Bundan ötürü, erdemli ve mutlu bir yaşama ulaşmamız için, önce bilginin ne olduğunu araştırmak gerektiğini düşünür.

Parçaya göre "bilginin ne olduğu sorunu" neden araştırılmalıdır?

- A) Yaşamı, ahlaksal yönden düzenlemek için
- B) Merakı gidermek için
- C) Düşünce gücünü geliştirmek için
- D) Ünlü ve zengin olmak için
- E) Savunulan görüşte yer alan düşünceleri tutarlı kılmak için

- 5) Diş hekimi, hiç diş ağrısı çekmemiş olsa da, kuşkusuz diş ağrısı hakkında benim bildiğimden daha çoğunu, ağrının nedenlerini ve tedavisini bilmektedir. Fakat, bu kişisel bedensel rahatsızlığın acısını ve zahmetini, ben daha iyi bilirim.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine varılabilir?

- A) Bilgi sahibi olmadan fikir sahibi olunamaz.
- B) Bilgi aklın ve tecrübenin ortak ürünüdür.
- C) Duyu-verileri yanıltıcı olabilir.
- D) Hiçbir bilgi mutlak değildir.
- E) Dolaysız algılar, dolaylı olanlara göre daha güvenilirdir.

- 6) Sokrates'e göre öğretmenlerin işlevi öğrencilerin zaten zihinlerinde var olan bilgileri hatırlatmaktan ibarettir. Onlar, öğrencilere yeni bir şey öğretmezler. Hepimiz, dünyaya gelirken, tüm bilgileri zihnimizde taşıdığımız için, "bilmek, öğrenmektir." iddiası yanlıştır; onun doğrusu, "bilmek, hatırlamaktır." olmalıdır.

Buna göre, Sokrates'in "bilmek hatırlamaktır." iddiası aşağıdakilerden hangisine dayanmaktadır?

- A) Bilgilerin doğuştan geldiği tezine
- B) Bilgilerin zamanla değişebileceği öngörüsüne
- C) Bilgilerin "mutlak doğru" nitelik taşıdığı görüşüne
- D) Bilgilerin yaşantılarla kazanıldığı saptamasına
- E) Bilgilerin işlevsel olması gerektiği kanısına

- 7) Hume'a göre bir A olgusunun hemen ardından bir B olgusunun geliyor olması, akla dayalı bir zorunluluk değildir. Biz, B olgusunun sürekli A olgusundan sonra geliyor olmasının izlenimini içeren bir algıya sahip olduğumuzdan, bu durumu bir zorunlulukmuş gibi görürüz.

Hume'un nedensellik ilkesi bağlamında ele aldığı bu açıklama için aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Neden-sonuç ilişkisi sezgiye dayalı bilgi verir.
- B) Nedensellik ilkesi "apriori" olarak kabul edilir.
- C) Neden-sonuç ilişkisi deneyimlere dayalı bir alışkanlıktır.
- D) Nedensellik formel bir zorunluluk gerektirir.
- E) Neden-sonuç ilişkisi doğuştan gelir.

- 8) "Hayal gücü ve bellek yetileri, duyuların algılarını taklit ya da kopya edebilir; ama hiçbir zaman ilk duyumun gücüne ve canlılığına ulaşamaz. Örneğin şiirin bütün renkleri, ne kadar pırıl pırıl olursa olsun, doğal nesnelere bir gerçek manzara yerine geçecek şekilde betimleyemez."

D. Hume'un bu görüşünden yola çıkarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Düşüncedeki imgeler her açıdan nesnel gerçeklikle örtüşme gösterir.
- B) Bilgi, gözlem ve düşünmenin belli bir birikimi sonunda birdenbire gerçekleşir.
- C) Her yeni bilgi kendinden sonraki bilgilere temel oluşturur.
- D) En canlı düşünce, en sönük duyumdan daha az gerçeğe uygunluk taşır.
- E) Kimi insanlarda duyumlama kimilerinde ise düşünme daha gelişmiştir.

- 1) Herakleitos'a göre; gerçeği aramak, altın aramaya benzer. Altın arayan ise çok kazar, az bulur. Aynı şekilde sıradan insanın gerçeğe ulaşamayacağını söyler; çünkü gerçeğe ulaşmak için gözlem ve deneyden daha önemli bir şey daha vardır. Tıpkı, boş bulduğun araziye sürekli kazarak altın bulamayacağın gibi, bilgiye ulaşmak için de belirli bir plan - program dahilinde çalışma yapmak gerekir.

Parçada bilgiyle ilgili olarak vurgulanan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yöntemli ve bilinçli bir çabanın ürünü olması
B) Gündelik deneyimlerin sonucu olması
C) Akıl ve mantık ilkelerine dayanması
D) İnsanı yaşamda güçlü kılması
E) Toplumsal ihtiyaçların sonucu olarak oluşması

- 2) "Masamın üzerinde kızımın birlikte çektiğimiz bir fotoğraf duruyor." dediğimde, bir başkasının, bunun doğru olup olmadığını, yani gerçekliği olduğu gibi yansıtmadığını anlamak için masamın üzerine bakması gerekir.

Buna göre, doğruluk aşağıdakilerden hangisi ile tanımlanabilir?

- A) İnsan bilincinin ortaya koyduğu yargıdır.
B) Akla uygun düşen yargıdır.
C) Kendi içinde çelişik olmayan yargıdır.
D) Öznelliğe dayalı yargıdır.
E) Dış dünyaya uygun düşen yargıdır.

- 3) Bir yargının anlamlı olması ait olduğu dilin mantığıyla ilgilidir. Dilin mantığına uygun olan yargılar anlamlıdır, aksi halde anlamsızdır. Ancak bu her anlamlı yargının doğru olduğunu göstermez. Doğruluk, yargının nesnesine uygun olup olmasına göre belirlenir. Örneğin; "Bütün balıklar karada yaşar." yargısı anlamlıdır, ama doğru değildir.

Bu parçada, aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Doğruluk anlamlılığın zorunlu koşuludur.
B) Anlamlılık ve doğruluk kişiden kişiye değişir.
C) Anlamlı her ifade aynı zamanda doğrudur.
D) Doğruluk olgusal anlamlılık ise mantıksaldır.
E) Doğruluk, yargının nesnesinden bağımsız bir özelliktir.

- 4) Bir yargının doğruluğuna ilişkin kanıt gösterme işlemine "temellendirme" denir. Temellendirme, söz konusu yargının alanına ilişkin birbirinden farklı işlemler gerektirir. Örneğin felsefede daha çok mantıksal dayanaklara, bilimde ise deneysel dayanaklara başvurulur.

Buna göre, temellendirme işleminin birbirinden farklı yollarla gerçekleşmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilgi türlerinin birbirlerinden farklı niteliklerde olması
B) Öznenin nesne hakkındaki bilgi birikiminin yoğunluğu
C) Nesnelerin insan hayatındaki önemi
D) Doğruluğun belirsiz bir değer taşıması
E) Gerçekliğin son derece karmaşık bir yapıda olması

- 5) Dogmatizme göre, insan kendisi dışındaki gerçekliğin bilgisine ulaşabilir. Varlığa ilişkin herkes için geçerli mutlak doğruluklar vardır. Septisizme göre, insan kendisi dışındaki gerçekliğin bilgisine ulaşamaz. Varlığa ilişkin herkes için geçerli mutlak doğruluklar yoktur.

Buna göre, dogmatizm ve septisizm aşağıdakilerden hangisiyle ilgili akımlardır?

- A) Bilginin kaynağı
B) Doğruluğun ölçütü
C) Bilginin yararı
D) Bilginin doğruluğu
E) Bilginin oluşumu
- 6) Bugün yaşadığımız dünyada bilimin sonuçlarına göre-görece de olsa- doğru ve değişmez bilgiye ulaşmamız mümkündür. O vakit artık septikler gibi kuşkucu bir tavırla olayları değerlendirmenin gereği yoktur. Fakat yine de septikler, yaşadıkları dönemin pek çok tabu ve önyargılarının yıkılmasında rol oynamışlardır.

Bu açıklama doğrultusunda septikler (kuşkucular) için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Doğruluğun ölçütünü insana bağlamışlardır.
B) Dogmatik düşünceye duyulan güveni sarsmışlardır.
C) Bilginin kaynağını akla dayandırmışlardır.
D) Geleneksel düşünceleri doğrulamışlardır.
E) Eleştiriye, doğru bilgiye götüren araç olarak kullanmışlardır.

- 7) Aşağıdakilerden hangisi "bilginin doğruluğu" probleminin ilişkin bir soru **değildir**?

- A) Bilgilerimiz gerçeği tam olarak yansıtabiliyor mu?
B) Doğru bilgi mümkün müdür?
C) Gerçek bilinebilir mi?
D) Evrensel bir hakikat söz konusu mudur?
E) Deneyimlere dayanmayan bilgi var mıdır?

- 8) Leibniz iki tür doğruluktan söz eder: "Akla dayalı doğrular (akıl hakikatleri) ve olgusal doğrular (olgu hakikatleri). Akla dayalı doğrular zorunludur; tersini düşünmek mümkün değildir. Olgusal doğrular ise zorunlu değil, rastlantısaldır, karşıtları da mümkündür." Zorunluluk taşıyan akılsal doğruların esas kanıtı, anlama yetisinde, olgusal doğruların kanıtı ise duyulara dayanan deneyimlerdedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi "akla dayalı" bir doğru örneğidir?

- A) Havaların soğuması kışın habercisidir.
B) Yetersiz uyarılma organizmanın güçsüz düşmesine neden olur.
C) Bir şey ne ise odur.
D) Kaygan yollarda şoförlerin zincir kullanması can güvenliği için önemlidir.
E) Ayva bol olduğunda kış sert geçer.

- 9) Hegel'e göre, akla uygun olan gerçektir, gerçek olan da akla uygundur.

Buna göre, Hegel'in varlık anlayışı için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Gerçekliğin kavranamayacağı görüşündedir.
B) Gerçekliği duyularla kavranabilen bir yapı olarak açıklamaktadır.
C) Aklın yasaları ile varlık yasaları arasında fark gözetmez.
D) Duyuların akla göre öncelikli olduğu görüşünü savunmaktadır.
E) Varlığı oluş ilkesine göre açıklamaktan yanadır.

- 10) Bilgi felsefesi bilginin kaynağını ve değerini inceleyen felsefe dalıdır.

Aşağıdakilerden hangisi bilginin kaynağıyla ilgili bir soru **değildir?**

- A) Bilgiler doğuştan mıdır yoksa sonradan mı kazanılır?
B) Bilginin doğruluğunu belirleyen ölçüt nedir?
C) Akıl varlığın bilgisine ulaşmada yeterli midir?
D) Deneyime dayanmayan bilgi mümkün müdür?
E) Sezginin kesin bilgilere ulaşmadaki rolü nedir?

- 1) Eski Yunan'da yaşamış olan Sofistler, "Herkesin üzerinde uzlaşabileceği doğru bilgiler var mıdır?", "Varlığı her yönüyle bilebilir miyiz?" gibi soruları şöyle yanıtlamışlardır: "Doğru tek tek insanlara göre değişir. Benim için doğru olan sana göre yanlış olabilir."

Sofistlerin bu görüşlerinde yer alan temel varsayım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akıl aracılığıyla kesin doğruluğa sahip bilgiler elde edilebilir.
B) Bilginin doğruluk değeri göreceli niteliktedir.
C) Kuşku aracılığıyla hatalı sonuçlara düşmekten korunulabilir.
D) Olguya dayanan bilgi doğru bilgidir.
E) Deneye dayanan bilgi güvenilirdir.

- 2) Parmenides, özü gereği "değişmeyen, öncesiz ve sonrasız bir alan" diye tanımladığı gerçek'in bilgisine duyularla, deneyle ulaşılamayacağını söyler. Duyuların bizi bilgisine ulaştırdığı değişme, çokluk ve hareket sadece bir görünüştür. O halde gerçek olanın bilgisine ancak salt düşünme yoluyla ulaşılabilir.

Parmenides'in bu görüşlerinden aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Değişme ve hareket fikri duyuların yol açtığı bir aldanmadır.
B) Aklın dışında nesnel bir gerçeklik yoktur.
C) Evren sonsuz bir hareket ve değişme sürecidir.
D) Varlık insan aklı tarafından hiçbir zaman bilinemez.
E) Dış dünya ile kurulan ilişki olmadan bilgi oluşamaz.

- 3) Gözü ortadan kaldırınız, aynı zamanda görmeye ait tüm fikirleri de ortadan kaldırmış olursunuz. Burnu kaldırınız, aynı zamanda koku almaya ait bütün fikirleri de ortadan kaldırmış olursunuz; bu durum tatma, işitme, dokunma için de aynıdır.

Bu parçadan, aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Bilginin kaynağında sezgi vardır.
B) Doğru bilgiye şüphe yoluyla ulaşılabilir.
C) Bilgiye ulaşmada temel araç akıldır.
D) Bilgiler dış dünyaya uygunsuzdur.
E) Bilginin temelinde duygular vardır.

- 4) "İzlenimleri ölçecek, onların doğruluğunu saptamaya yarayacak nesnel bir ölçüt ya da standart bulunmadığına göre, her insan varlık hakkındaki bilginin ölçütüdür." diyen bir kişi, bilginin hangi özelliğini vurgulamış olur?

- A) Nesnelliliğini
B) Olgusal olduğunu
C) Göreceliliğini
D) Evrenselliğini
E) Somutluğunu

- 5) Bir düşünür'e göre aslanan, duyu organlarımızla algıladığımız objeler değil, bunların ardındaki zihinsel "öz"lerdir. Bu özleri de ancak duyu verilerini bir kenara bırakıp düşünsel bir etkinlikle kavrayabiliriz.

Parçada sözü edilen düşünürün görüşleri için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Materyalist yanı ağır basmaktadır.
B) İdealist öğretisi kapsamındadır.
C) Pragmatik bir bakış açısını yansıtmaktadır.
D) Empirist bir yaklaşımı benimsemiştir.
E) Pozitivist, bir yaklaşım sergilemektedir.

- 6) Platon'a göre, bir kimse, bir önermenin daha önce doğru olduğunu bilmezse, öğrendiği zaman da, onun doğru olup olmadığını söyleyemez. Dahası, bir kişi bildiğini de öğrenemez. Çünkü onu zaten bilmektedir. Sonuç: İnsanlar hiçbir şey öğrenemezler; sadece daha önce bildiklerini hatırlarlar.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bu görüşe aykırıdır?

- A) Bir önermenin doğru olduğunu ancak önceki bilgilerimizle bilebiliriz.
 B) Önceden doğruyu biliyor olmasaydık, yanlış hiçbir zaman farkedemedik.
 C) Okul insana ancak bildiği şeyleri hatırlatma işlevine sahiptir.
 D) İnsan, hiçbir zaman yeni bir şey öğrendiğini iddia edemez.
 E) Çocuk, büyüdükçe, denedikçe, yaşadığı her süreçte, yeni şeyler öğrenir.

- 7) Locke'un savı şuydu: İnsan doğduğunda zihni, üzerinde duysal verilerin kendi şekillerini oydukları düz bir balmumu tableti (tabula rasa) gibidir. Yaşam ilerledikçe, daha çok izlenim kopya edilir. Duyumların birleştirilmesinden ve karşılaştırılmasından, karmaşık fikirler üretilir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Locke'un düşüncesini destekler?

- A) Bilginin kaynağı akıldır.
 B) Güvenilir bilgi, duyu verilerinden elde edilemez.
 C) İnsanın doğuştan getirdiği hiçbir bilgi yoktur.
 D) Doğru bilgilere ulaşmak olanaklı değildir.
 E) Bilmek, önceki hayatın deneyimlerini hatırlamaktır.

- 8) • D.Hume, "Dinlerin Doğal Tarihi" adlı yapıtında çoktanrıcılığın doğuşunu toplumsal yaşamdaki olaylarla ilişkilendirmiştir. Hume bu görüşünü antik çağlara ait belgelerde yer alan örnekleri göstererek temellendirmeye girişmiştir.
 • Thales, arkhe (anamadde) sorununu "Her şeyin ana kaynağı 'su'dur." varsayımıyla açıklamaya girişmiş ve bu görüşünü, 'su'yun yaşamın her alanında ne denli gerekli olduğunu örnekleyerek temellendirmeye yönelmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi "temellendirme" kavramını açıklar?

- A) Bir düşünürün ele aldığı soruna yönelik iddiası
 B) Bir düşünce ya da iddianın doğruluğuna yönelik dayanak gösterme işlemi
 C) İnsan bilinci dışında var olan olgular dünyası
 D) Düşüncenin, konusu olan gerçeklikle örtüşmesi
 E) Bir düşüncenin her dönemde ve toplumda paylaşılması

- 9) Kant'a göre duyular "kendinde - şey"nin (nesnenin) duyu organları üzerindeki etkisinden doğar. Bu duyular zihindeki a priori duyarlık formları (zaman ve mekân) ve zihin formları (birlik, çokluk, nedensellik, zorunluluk, vb.) aracılığıyla düzene sokularak bilgiye ulaşılır.

Kant bu görüşüyle, aşağıdakilerden hangisini vurgulamaktadır?

- A) Bilginin kaynağında hem duyuların hem de aklın bulunduğu
 B) İnsan zihninde bulunan tüm formların yaşantılardan kaynaklandığını
 C) İnsan aklının duyu ötesi metafizik varlıkları da bilebileceğini
 D) Aklın, deneyin verileri olmadan da nesnenin bilgisine ulaşabileceğini
 E) Varlığın mutlak bilgisine ancak sezgi ile ulaşabileceğini

- 1) Gerçeklik, zihinden bağımsız, somut olarak varolan nesnelere, durumlar ve süreçlerle ilgilidir. Doğruluk ise, gerçeklik hakkında ileri sürülen yargıların, gerçeklikle örtüşmesidir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Doğruluğun ölçütü gerçeklikle uygunluğudur.
 B) Gerçeklik, nesnelere; doğruluk ise bilgilerin niteliğidir.
 C) Kendi başına gerçeklik, ne doğru ne yanlıştır.
 D) Gerçek olan her şey doğrudur.
 E) Gerçeklik zihinden bağımsızdır.
- 2) Bilginin doğruluğuna ilişkin dogmatizme karşı olan kuşkucuların ortaya koydukları görüşler, sıradan ve nedensiz düşünceler değildir. Her felsefi sistemde olduğu gibi onların görüşlerini de haklı kılabilecek bir çok kanıt gösterilebilir.
- Buna göre, kuşkucu düşünürleri haklı gösterecek nedenler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?**

- A) Her görüş için karşıt bir kanıt ileri sürebilmeleri
 B) Kendilerinden önceki düşünürler arasındaki görüş ayrılıkları
 C) Doğa yasalarının süreklilik göstermesi
 D) İnsan aklının varlığı tam olarak kavramada yetersiz olması
 E) Algılamının bulunulan koşullara göre farklılaşması
- 3) Acaba bilginin elde edilmesinde genel olarak zihnin payı mı daha önemlidir, yoksa zihnin dışardan, çevreden aldıklarının mı? Acaba, zihin ya da akıl yeteneği kendi başına bilgiyi elde etme kudretine sahip midir, yoksa insan ancak duyuları ve algıları yoluyla mı bilgi elde eder?
- Bu parçada bilgi felsefesinin hangi temel sorusu üzerinde durulmaktadır?**
- A) Bilginin kaynağı nedir?
 B) Doğru bilginin ölçütü nedir?
 C) Bilimsel bilginin değeri nedir?
 D) Temellendirme nasıl olmalıdır?
 E) Bilgilerin sınırları nelerdir?

- 4) Platon'a göre, temel gerçeklik idealardan oluşur. Bu idealar mutlak ve değişmez şekilde her zaman ve herkes için varolan tümel biçimlerdir. Bu biçimler ancak temelinde akıl olan bir sezgi süreci sonucunda bilinebilir. Yani bilgi, düzenli, akılcı düşünce süreci esnasında olup biten bir keşiftir.

Buna göre, Platon'un bilgi kuramı hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Mutlak bilgilerin kaynağı olarak akıllı kabul eder.
 B) İdeaların genel geçer olduğu iddiasına dayanır.
 C) Bilginin oluşmasında düzenli bir duyumlama sürecini öngörür.
 D) Asıl gerçekliğin idealardan oluştuğu tezine dayanır.
 E) Bilginin tümel biçimler halinde akılda hazır bulunduğu görüşündedir.
- 5) Descartes, bütün bildiklerinin veya bildiğini zannettiklerinin kendisine duyular ve gelenekler yoluyla geldiğini ve duyuların aldatıcı olduğunu görerek, her şeyden şüphe etmekle işe başlar; gelenekçi bilime karşı kökten bir şüphe ortaya atar. Ama asla şüphe etmek için şüphe etmez. Kökten olmakla birlikte şüpheliği geçicidir ve amacı kesin ve bizzat akıl yoluyla elde ettiği bir bilime ulaşmaktır.
- Buna göre aşağıdakilerden hangisi, Descartes'in ulaşmaya çalıştığı sonuçlardan biri olmaz?**
- A) Kesin bilgilere ulaşmada işe yaramayanların dışı atılmasını sağlamak.
 B) Genel - geçer doğruluklara sadece akıl yoluyla ulaşabileceğini göstermek
 C) Akılla temellendirilmemiş her türlü geleneksel bilginin bir yana itilmesini sağlamak
 D) Bilgilerimizin tümü duyulara dayandığı için kesin bilgilerin olamayacağını göstermek
 E) Her türlü otoritenin dışında akla dayalı kesin bir bilim oluşturmak

- 6) Hume'a göre "nedensellik" bir alışkanlıktan ibaretir. İki olayın sayısız kez birbiri ardından geldiğini görünce, bu bağlantıya alışıyor ve bunun zorunlu bir bağlantı olduğuna inanıyoruz. Oysa insan kendi gözlemlerinin dışında böyle bir zorunlu bağlantının olup olmadığını hiçbir zaman kesin olarak bilemez.

Hume'un bu görüşlerinin temelini oluşturan yargı, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan varlığına ilişkin tüm kesin yargılardan uzaklaşmalıdır.
 B) Varlık, insan bilincinin dışında bir gerçeklik değildir.
 C) İnsan bilgisi duyuların bildirdikleriyle sınırlıdır.
 D) İnsan aklında doğuştan getirilen kesin doğruluklar vardır.
 E) Bilginin kaynağı ne akıl ne de duyulardır; bilgiye sezgi ile ulaşılır.
- 7) "İnsanın bu dünyadaki bilgisi kendi duyularını aşamaz." **diyen Locke bilginin kaynağına aşağıdakilerden hangisini koymaktadır?**
- A) Sezgiyi B) Duyuları C) Aklı
 D) İnanıcı E) Mantığı

- 8) Kant'a göre bilginiz deneyden başlar ama deneyden doğmaz. Bilginin meydana gelmesi için deney kadar başka bir kaynağa daha ihtiyaç vardır: Zihin. Biz nesnelere ve olayları zihnimize doğuştan bulunan kategorilerimize göre biliriz. O halde, insan zihni daha farklı bir yapıya sahip olsaydı, dünyayı bugün bildiğimizden başka türlü bilecekti.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) İnsan akli deney dışı konularda kesin bilgi oluşturamaz.
 B) İnsan bilgisi insan deneyimleri ile sınırlıdır.
 C) Bilgileri oluştururken kullandığımız kategorilerin kaynağı deneydir.
 D) Bilginin kaynağında hem deney hem de akıl vardır.
 E) Zihin dış dünyayı kendisinde bulunan kategorilere göre şekillendirir.

- 9) Bilmek, akılda doğuştan hazır olarak bulunan düşünce kategorilerini zaman ve mekan çerçevesi içinde algılara uygulamaktır. Örneğin, "Güneş taşları ısıtıyor." dediğimizde güneş ve taşların sıcaklığı arasında bir nedensellik bağı kurarak duyular alanından düşünceye geçmiş oluruz. Böylece şeyler artık algılanmaz, düşünülür. Düşünce, algıları nedensellik bağında toplamaktır.

Bu görüşleriyle Kant, aşağıdakilerden hangisini vurgulamaktadır?

- A) Bilginin kaynağında hem aklın hem de duyuların bulunduğunu
 B) Aklın kategorileriyle varlığın kategorilerinin farklı yapıda olduğunu
 C) Varlığa ilişkin bilgilerin insan zihninde doğuştan hazır olarak bulunduğunu
 D) İnsan aklının varlığın kesin bilgisine ulaşamayacağını
 E) İnsan aklının dışında nesnel bir gerçekliğin bulunmadığını

- 10) Günlük yaşamda yalan söylemek bazen bir kimse için "yararlı" olabilir. Söyleyen kişinin işine yaraması, söylenen yalanın doğru değerini taşıdığı anlamına gelmez. Demek ki doğru bilginin ölçütünü işe yararlılığa indirmek geçersiz bir yaklaşımdır.

Bu parçada aşağıdaki akımlardan hangisinin yaklaşımı eleştirilmektedir?

- A) Pozitivizm
 B) Kritisizm
 C) Rasyonalizm
 D) Pragmatizm
 E) Fenomenoloji

- 1) Thales bir matematikçi ve fizikçi, Herakleitos fizikçi, Platon, Descartes ve Leibniz birer matematikçi idi. Comte'un çabalarıyla sosyoloji kuruldu. Tüm bu bilim insanlarının ortak özelliği aynı zamanda filozof olmalarıydı.

Aşağıdakilerden hangisi bunun bir nedeni olamaz?

- A) Felsefede kesinlik yoktur ancak bilim kesindir.
B) Felsefe her dönem bilimle ilişki içinde olmuştur.
C) Felsefe tüm bilimlere kuşatan en genel bilgidir.
D) Felsefe ile bilimin varlığına bakışı belli noktalarda ortaktır.
E) Bilimler M.Ö. 300 yılına kadar felsefe ile bir bütündür.

- 2) Karl Jaspers, ünlü eseri "Felsefeye Giriş'te bilgelik ve bilgi sevgisi arasında ayrım yapar. Felsefede bilgiye sahip olma iddiası değil bilgiyi sevme, onu elde etmeye çalışma arzusu daha ön plandadır.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisi bu durumu desteklemektedir?

- A) Felsefe sürekli yolda olmak demektir.
B) Sabırlı olmak, bilgeliği de beraberinde getirir.
C) Felsefe tüm bilimlerin üstünde bir bilgidir.
D) İnsan her şeyin ölçüsüdür.
E) Bilgi deneyle başlar ama deneyden doğmaz.

- 3) Parmenides, duyularla algılanan dünyanın, devamlı farklılaşma yüzünden anlaşılmasının olanaksızlığını savunur. Ona göre değişim, bir yanılsamalar yığınyından başka bir şey değildir. Gerçeklik, farklılaşmayandır. Deneylerimiz, akıp gidenle ilgilidir. Oysa asıl olan, değişmeden kalınanı görebilmektir. Bunu da bize, aklımız verir.

Parmenides'in bu görüşü ile aşağıdakilerden hangisi çelişir?

- A) Değişim olgusu gerçekliği tam olarak yansıtmaz.
B) Hiçbir şey bilinemez; hiç bir şey anlamak değildir.
C) Değişmez gerçekliğin bilgisini akıl kazandırır.
D) Gerçekliğin özü, kalıcılıktır.
E) Deney bilgileri görünüşün bilgisini verir.

- 4) Üçgen, daire ya da kare fikri oluşmadan önce insanlar günlük, pratik etkinlikleri içinde farklı boyut ve biçimlerde çok sayıda nesneyle karşılaşmışlardır. Onları ölçüp birbiriyle karşılaştırırken, farklı özelliklere sahip olduklarını görmüşlerdir. Onların özelliklerinin tanınması bu kavramların oluşmasını sağlamıştır.

Parçadaki görüş aşağıdakilerden hangisinin eleştirisi niteliğindedir?

- A) Tüm bilgilerimizin kaynağı akıldır.
B) Bilgi duyu malzemesinin işlenmesiyle oluşur.
C) Bilginin kaynağı dış dünya ile kurulan etkileşimdir.
D) Duyu ve akıldan farklı olarak araçsız bilgiyi sezgi sağlar.
E) Bilginin doğruluğunun ölçütü yol açtığı sonuçtur.

- 5) Locke'a göre, yaşantımızı sürdürürken beş duyu organımızla alınan duyu verileri beynimizde ilk bilgileri oluşturur. Bu bilgiler beyinde çözümlenme, birleştirme, karşılaştırma, soyutlama vb. zihinsel deneyimlerden geçirilir. Böylece doğarken boş bir levha gibi olan zihin, bilgilere kavuşmuş olur.

Locke'un bu görüşünün temelinde aşağıdaki düşüncelerden hangisi yer alır?

- A) Bilgiler, algılayanın içinde bulunduğu duruma göre değişir.
B) Deney aracılığıyla elde edilen her bilgi, yararlıdır.
C) Bilgiler, aklımızın kavrayabilme gücüyle sınırlı olmak zorundadır.
D) Doğru bilgiye deneyimler sonucunda ulaşılır.
E) Bir nesneyi varolduğu yansıtan bilgi doğrudur.

- 6) • Aristoteles'e göre akıl, bilgiyi doğuştan "taşıyan" değil, yaşam süresince edinilen duyu verileri ve yaşantıları kullanarak bilgiyi "üreten" bir unsurdur.
- Kant'a göre duyuusal veriler akıl formlarıyla anlam kazanır ve bilgiye dönüşür. Yani bilgi deneyle başlar ancak deneyden doğmaz.

Buna göre, Aristoteles ile Kant'ın bilgi anlayışı hangi bakımdan benzerlik gösterir?

- A) Mutlak doğru bilginin varlığından kuşku duyma
B) Bilginin oluşum sürecinde aklın ve deneyin birlikteliğini savunma
C) Doğru bilginin ölçütünü "fayda"ya indirgeme
D) Metafizik tartışmalardan felsefeyi uzak tutma
E) Yaşamı salt bilimsel veriler ışığında yorumlama
- 7) Kant'a göre insan aklı, dış dünyadan gelen duyu verilerini düzenleyerek bilgiye dönüştürür. Bu tıpkı bira fabrikasına gelen arpa maltı ve şerbetçi otunun suyla birleştirilip alt veya üst fermantasyonla biraya dönüştürülmesi gibidir.

Bu açıklamaya göre Kant'ın bilgi anlayışı aşağıdakilerden hangisi üzerine kurulmuştur?

- A) Mantıksal analizin gerekliliği
B) Aklın ve deneyin birlikteliği
C) Duyulara dayalı bilginin zorunluluğu
D) Akla bağlı bilginin yeterliliği
E) Günlük yaşama uyarlanabilirliği
- 8) Pozitivizmin kurucusu olan Comte, sadece duyu organlarımızın bize verdiği fenomenleri bilebileceğimizi; fenomenlerin oluşturduğu bilginin de mutlak değil, görel olduğunu; deneyden gelen verilerin dışında hiçbir şey bilemeyeceğimizi ileri sürer.

Bu yaklaşımıyla Comte'un, aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söylenebilir?

- A) Felsefe ile dini uzlaştırmayı
B) Varlığın nesnellliğini reddetmeyi
C) Bilim ile metafiziği uzlaştırmayı
D) Metafiziği akılla temellendirmeyi
E) Metafiziği bilgi alanının dışına çıkarmayı

- 9) "Nesneler ya da düşünceler yalnızca birer eylem aracı olarak önem taşırlar. Bir düşüncenin doğruluğu, o düşüncenin sağladığı yarara bağlıdır. Beyin, her şeyden önce dünyayı bilmeyi değil, belirli bir biçimde davranabilmeyi sağlar. Çünkü düşünce insanın kendisini bir duruma yeniden uydurabilmesi için bir alettir. Kol, bacak gibi bir işleve sahiptir."

Bu parçada, aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Düşünce, insanın çevreye uyumunu sağlayan bir araçtır.
B) Düşünce, nesnel gerçekliğe uygun düşünüyorsa doğrudur.
C) Doğruluk evrenseldir, kişiden kişiye değişmez.
D) Dış dünyaya ilişkin kesin yargılardan vazgeçilmelidir.
E) İnsanın amacı var olanın gerisindeki esas gerçekliği bulmaktır.

- 10) W. James, dinsel inançlarımızın, bize iç huzuru verdiği ve hayata daha olumlu bakmamızı sağladığı için doğru olduklarını söyler.

Buna göre, W. James için bilginin doğruluğunun ölçütü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yöntemi
B) Konusu
C) Türü
D) Kaynağı
E) Sonucu

- 11) Varlık değişkendir. Akıl, varlığı bu niteliğiyle kavrayamaz. Doğru bilgiye ulaşmanın yolu, varlığın dinamik bütünlüğünü ve işleyişini sezgiyle anlamaktır. Bu, insanın duygularıyla zekasının örtüşmesini gerektirir.

Bergson'un bu açıklaması doğrultusunda aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Aklın ulaşamadığı gerçekler vardır.
B) Varlık devingen bir görünüm içindedir.
C) Doğru bilgi olanaklıdır.
D) Varlığı sezgiyle kavramak gerekir.
E) Varlık, parçalanıp durağanlaştırılarak incelenmelidir.

- 1) Pazardan aldığımız belirli renk ve büyüklükteki bir karpuzu kesip tattığımızda istediğimiz olgunlukta olduğunu görüp seçimimizle övünürüz. Bu deneyimden yola çıkarak ikinci bir karpuz satın alırken renk ve biçim bakımından ilkinen benzer olmasına dikkat ederiz. Fakat bu karpuzu kestiğimizde önceki gibi olgun olmadığını görüp şaşkınlığa düşebiliriz.

Bu parçada belirtilen yanılıya yol açan durum, aşağıdaki yargılardan hangisiyle açıklanabilir?

- A) Deney yapmaya elverişli olmayan bir konu hakkında kesin sonuçlara ulaşılamaz.
 B) İki olgunun bazı açılardan benzer olması, bunların her bakımdan aynı olacağını kanıtı olamaz.
 C) Belirli bir ekip çalışmasına dayanmayan kişisel değerlendirmeler nesnel olamaz.
 D) Deney ve gözlem, doğru sonuçlara ulaşmada yeterli değildir.
 E) Doğru sonuçlara ancak bilim insanları ulaşabilir.

- 2) Suya batırılan çubuk kırık görülür. Bir kimse, suya batırılmış bir çubuğu ilk defa gördüğünde, çubuk sudan çıkarılmadıkça, onun gerçekten kırık olmadığını bilemezdi.

Bir empirist tarafından savunulan bu sözlerle aşağıdaki yargılardan hangisi eleştirilmektedir?

- A) Bilgiler duyu ve deneyimlerin ürünüdür.
 B) Doğarken akılda hiçbir bilgi yoktur.
 C) Güvenilir bilgilere ancak akıl yoluyla ulaşılabilir.
 D) Deney yoluyla ulaşılan bilgilerin doğruluğundan şüphe edilemez.
 E) Akıl duyu verilerini düzenleme işlevi vardır.

- 3) “İnsan zihninde doğuştan bazı fikirler ve düşünceler vardır.” yargısı doğru değildir. Öyle olsaydı, bu gün Kırgız yaylalarında göçebe yaşayan kavimlerde sadece sözlü kültür gelişmez, yazılı kültürde de diğer toplumların düzeyine erişilirdi. Ayrıca kutuplarda yaşayan Eskimoların dillerindeki kumla ve çöle ilgili sözcük sayısı, Arapçadakinin daha az olmazdı.

Bu yaklaşımdaki düşünürün, bilginin kaynağına ilişkin düşüncesi aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Doğru bilgiyi elde etmek imkânsızdır.
 B) Bilginin kaynağı akıldır.
 C) Bilgilerimiz doğuştan gelir.
 D) Doğru bilgi bireylere göre değişir.
 E) Bilgi, yaşantıların ürünüdür.

- 4) Condillac'a göre duyumlarımız içerisinde baskın olanına yoğunlaşmak dikkati, dikkatinizde bıraktığı kuvvetli etki ise hatırlamayı meydana getirir. Birlikte alınan iki duyum ise karşılaştırma ve yargılama yapılmasında neden olur. Biraradaki duyumların birbirlerinden ayrılması da soyutlamayı doğurur. Yan yana bulunan duyumlar ise orantı ve bağıntıların yapılmasını olanaklı kılar.

Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Bütün ruhsal işlevler, biçim değiştirmiş duyumlarla meydana gelmişlerdir.
 B) Mutlak olanın bilgisine sadece akılla ulaşılabilir.
 C) Tümel bir gerçekliğin bilgisine ulaşmak mümkün değildir.
 D) Doğuştan getirilen bilgilerden şüphe edilemez.
 E) Bazı gerçeklikler deneyin ve gözlemin dışındadır.